

Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna na lata 2021-2027

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE.....	6
2	METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	7
3	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ GMINY KRUSZYNA - ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA	9
3.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	9
3.1.1	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA.....	9
3.1.2	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	11
3.1.2.1	GRUNTY	12
3.1.2.2	SUROWCE NATURALNE.....	13
3.1.2.3	WODY	14
3.1.3	WALORY KULTUROWE I TURYSTYCZNE GMINY	15
3.1.3.1	PRZYRODA	15
3.1.3.2	ZABYTKI	16
3.2	SFERA SPOŁECZNA.....	20
3.2.1	DEMOGRAFIA	20
3.2.2	RYNEK PRACY, BEZROBOCIE.....	24
3.2.3	ZASOBY LOKALOWE	26
3.3	SFERA GOSPODARCZA.....	28
3.3.1	ROLNICTWO	28
3.3.2	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ.....	30
3.4	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	30
3.4.1	KOMUNIKACJA	30
3.4.1.1	DROGI.....	30
3.4.1.2	OŚWIETLENIE DRÓG.....	32
3.4.1.3	TRANSPORT PUBLICZNY	32

3.4.2	SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA.....	33
3.4.3	GOSPODARKA ODPADAMI	34
3.4.4	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA, SIEĆ GAZOWA I ZAOPATRZENIE W CIEPŁO	37
3.4.5	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA.....	38
3.4.6	ENERGIA ODNAWIALNA.....	38
3.5	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	38
3.5.1	EDUKACJA.....	38
3.5.2	KULTURA I SPORT.....	42
3.5.2.1	INFRASTRUKTURA SPORTOWA.....	44
3.5.3	OCHRONA ZDROWIA.....	46
3.5.3.1	POMOC SPOŁECZNA.....	46
3.5.3.2	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	49
3.6	SYTUACJA FINANSOWA GMINY.....	51
4	WYBÓR STRATEGII GMINY KRUSZYNA.....	53
4.1	ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY KRUSZYNA	53
4.2	KONSULTACJE SPOŁECZNE	55
4.3	ANALIZA SWOT GMINY KRUSZYNA	56
4.4	WIZJA I CELE STRATEGICZNE GMINY KRUSZYNA	61
5	CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGII GMINY KRUSZYNA.....	62
5.1	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY”	62
5.2	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	67
5.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”	73
6	STRATEGIA GMINY KRUSZYNA A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	79
6.1	STRATEGIA EUROPA 2020	79

6.2	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030 - TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	80
6.3	RAPORT POLSKA 2030 - WYZWANIA ROZWOJOWE.....	80
6.4	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	81
6.5	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030	81
6.6	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2020+.....	83
6.7	ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO NA LATA 2014-2020.....	84
6.8	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2014-2020 ORAZ NOWY PROGRAM REGIONALNY, KTÓRY BĘDZIE NOSIŁ NAZWĘ FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027	85
6.8.1	FUNDUSZE	85
6.8.1.1	FUNDUSZ SPÓJNOŚCI (FS).....	85
6.8.1.2	EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO (EFRR).....	85
6.8.1.3	EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY+ (EFS+).....	85
6.8.1.4	FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST).....	86
6.8.2	SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA.....	86
7	WDRAŻANIE STRATEGII.....	86
7.1	METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA.....	86
7.2	MIERNIKI OCENY STRATEGII.....	88
7.3	SPOSODY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIEDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	91
7.4	PUBLIC RELATIONS STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA	91
8	ZAŁĄCZNIKI	93
8.1	WZÓR ANKIETY	93
8.2	WYNIKI ANKIETY	99

8.2.1	JAK OCENIA PAN/PANI WARUNKI ŻYCIA NA TERENIE GMINY KRUSZYNA BIORĄC POD UWAGĘ:.....	99
8.2.2	JAKIE SĄ WEDŁUG PANI/PANA NAJWIĘKSZE PROBLEMY GMINY KRUSZYNA, A GDZIE WIDAĆ PERSPEKTYWY ROZWOJU - MOCNE I SŁABE STRONY.....	104
8.2.3	OCENA NAJWAŻNIEJSZYCH POTRZEB - W CO NALEŻY INWESTOWAĆ NA TERENIE GMINY KRUSZYNA?	106
8.2.4	METRYCZKA.....	106
8.2.4.1	W JAKIM PRZEDZIALE WIEKOWYM SIĘ PAN/PANI ZNAJDUJE?.....	106
8.2.4.2	PŁEĆ RESPONDENTA	107
8.2.4.3	SOŁECTWO ZAMIESZKANIA RESPONDENTA	107
8.3	PROTOKÓŁ Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	108
9	SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW	109

1 WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna (zwana dalej „Strategią”) to plan działania wyznaczający strategiczne cele rozwoju Gminy. Dokument ten realizuje ustawowe regulacje dotyczące prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o programy rozwoju oraz uprawnienia Gminy wynikające z ustawy o samorządzie gminnym do prowadzenia spraw pozostających w zakresie działania Gminy, w tym uchwalania programów gospodarczych. Ustalenia zawarte w Strategii stanowić będą podstawę długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Dokument będzie dotyczył prac władz Gminy, ale także innych interesariuszy działających na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków do rozwoju Gminy.

Strategia składa się z trzech zasadniczych części:

- o opisowej, będącej rodzajem „fotografii” stanu aktualnego Gminy,
- o analitycznej, służącej znalezieniu możliwości rozwojowych Gminy,
- o planistycznej, wskazującej programy i działania służące realizacji wskazanych podczas analizy celów.

Diagnoza prezentuje wyczerpujący obraz Gminy. Na potrzeby przeprowadzonej analizy wykorzystano różne metody prezentacji danych. Korzystano z dwóch zasadniczych źródeł informacji. Jednym z nich były rejestry prowadzone w Urzędzie Gminy, drugim dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych (prezentującego dane Głównego Urzędu Statystycznego). Bardzo ważnym źródłem informacji były wyniki przeprowadzonych wśród mieszkańców ankiet oraz konsultacji społecznych.

Przyjęta i wdrażana Strategia pozwoli nie tylko efektywnie prowadzić politykę rozwoju Gminy, ale także będzie dokumentem umożliwiającym skorzystanie z licznych instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny i regionalny, w tym pochodzących z perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Należy pamiętać, że niniejszy dokument ma charakter otwarty, nie zamyka się przed zmianami i wprowadzaniem nie ujętych w aktualnej wersji dokumentu rozwiązań.

2 METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Na podstawie stanu aktualnego i wyników prac osób zaangażowanych w określenie możliwości rozwojowych została przygotowana wizja Gminy, realizujące ją cele strategiczne, programy i konkretne zadania. Istotne pytanie, na które trzeba sobie odpowiedzieć tworząc ten dokument brzmi: jaki przyjąć horyzont czasowy? W niniejszej strategii przyjęto perspektywę do roku 2027.

Samorządowcy mają ogromną wiedzę o swoim terenie, dodatkowo optymalizują wydatki, dlatego przy tworzeniu niniejszego dokumentu ta wiedza została wykorzystana. Skorzystano z wiedzy mieszkańców, zwłaszcza aktywnych w pracach samorządu, organizacji pozarządowych i lokalnych stowarzyszeń. To oni byli głównymi autorami wyboru dróg rozwoju dla Gminy. Skorzystano z licznych danych dostępnych w Urzędzie Gminy, w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego, innych instytucji publicznych (Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Wojewódzki itp.). Zespół ds. opracowania Strategii współinicjował spotkania, porządkował uzyskiwane informacje. Ponadto dokonał zintegrowanej, wielowątkowej analizy SWOT. Ważnym zadaniem było odniesienie Strategii do innych, obowiązujących dokumentów (własnych Gminy, sąsiadów, innych dokumentów powiatowych, wojewódzkich, krajowych i unijnych).

Po przygotowaniu projektu Strategii dokument został poddany konsultacjom społecznym, tak, aby finalnie przygotowany dokument był szeroko akceptowaną wizją rozwoju Gminy.

Prace nad Strategią składały się z następujących elementów:

1) Określenie stanu aktualnego:

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej Gminy. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- o sytuacji demograficznej i społecznej,
- o stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,
- o stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,

- o sytuacji gospodarczej,
 - o problematyki przestrzennej i mieszkaniowej.
- 2) Określenie potencjału rozwojowego.
 - 3) Analiza możliwości rozwoju.
 - 4) Określenie Wizji Rozwoju Gminy Kruszyna.
 - 5) Określenie Celów Strategicznych.
 - 6) Koordynacja Strategii z innymi dokumentami strategicznymi.
 - 7) Określenie zasad monitorowania i aktualizacji Strategii.
 - 8) Przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy projektu Strategii.

W oparciu o powyższą analizę wyznaczone zostały kierunki rozwoju Gminy.

Podczas prac nad niniejszym dokumentem wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- 1) Strategia „Europa 2020”.
- 2) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.
- 3) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
- 4) Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dynamiczna Polska 2020.
- 5) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- 6) Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2021-2027.
- 7) Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2020+.
- 8) Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego na lata 2014-2020.

oraz dokumenty Gminy Kruszyna:

- 1) Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna na lata 2014-2020.
- 2) Raport o Stanie Gminy Kruszyna za 2020 rok.
- 3) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kruszyna.
- 4) Program ochrony środowiska dla Gminy Kruszyna na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2025.
- 5) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kruszyna na lata 2014-2020.
- 6) Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Kruszyna na lata 2021-2034.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień Strategii.

3 DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ GMINY KRUSZYNA - ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA

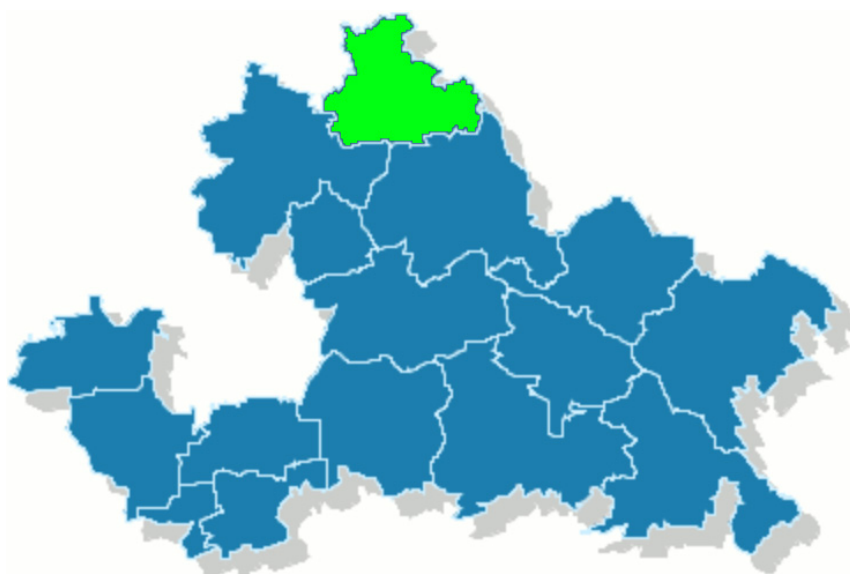
3.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

3.1.1 POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Gmina Kruszyna położona jest w północnej części województwa śląskiego i północnej części powiatu częstochowskiego. Gmina graniczy z:

- o Gminą Radomsko (województwo łódzkie, powiat radomszczański) - od strony północnej;
- o Gminą Nowa Brzeźnica - od strony zachodniej;
- o Gminą Ładzice - od strony północno-zachodniej;
- o Gminą Mykanów - od strony południowej;
- o Gminą Kłomnice - od strony południowo-wschodniej.
- o Gmina Gidle – od strony wschodniej.

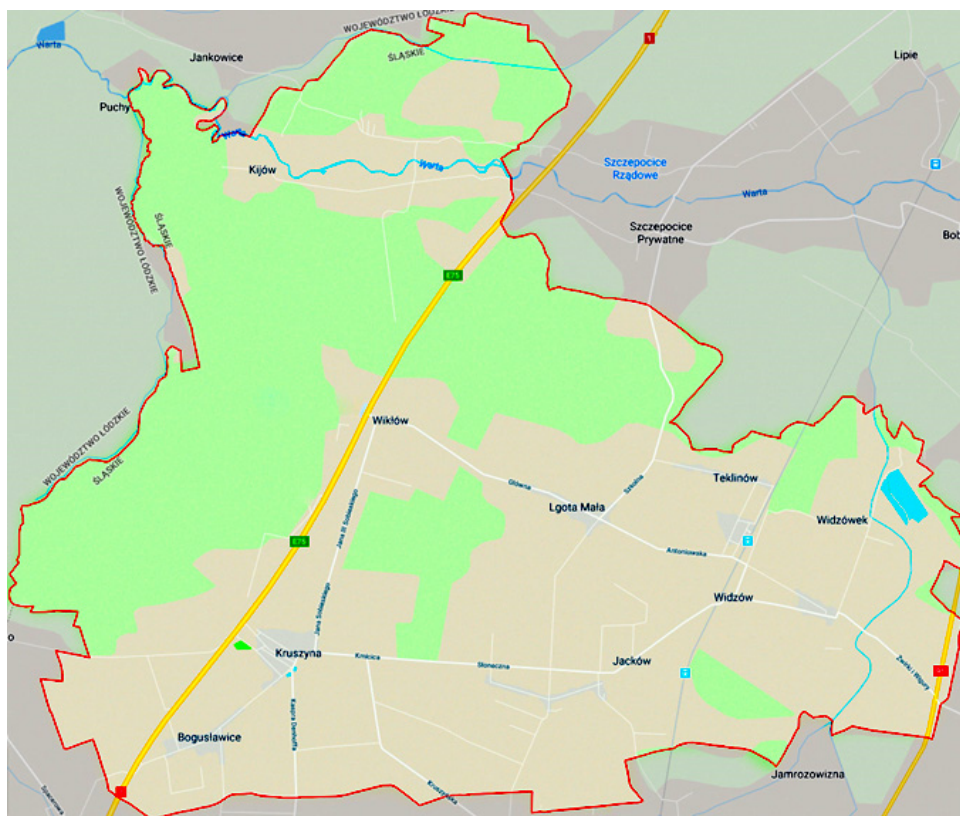
Siedzibą Gminy jest miejscowość Kruszyna.

Rysunek 1 - Gmina Kruszyna na mapie powiatu częstochowskiego

Gmina Kruszyna zajmuje powierzchnię 93 km² (9 319,75 ha).

Rysunek 2 - Mapa Gminy Kruszyna

Wg GUS w 2020 roku zamieszkała była przez 4764 osoby .

Sieć osadniczą Gminy Kruszyna tworzy 12 miejscowości podzielone na 11 sołectw.

L.p.	Sołectwo	Liczba mieszkańców
1	Baby	309
2	Bogusławice	495
3	Jacków	560
4	Łęg-Kijów	106
5	Kruszyna	966
6	Lgota Mała	568
7	Pieńki Szczepockie	87
8	Teklinów	357
9	Widzów	1004
10	Widzówek	162
11	Wikłów	150

Tabela 1 - Sieć osadnicza Gminy Kruszyna (stan na 2021 r.)

3.1.2 ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

W układzie przestrzenno-funkcjonalnym województwo śląskie dzieli się na cztery obszary funkcjonalne: północny (o powierzchni 3 049 km²), południowy (2 354 km²), centralny (5 577 km²) i zachodni (1 353 km²), z których Gmina Kruszyna wchodzi w skład obszaru północnego.

Centrum obszaru północnego stanowi Aglomeracja Częstochowska, którą tworzy miasto Częstochowa. Z kolei w skład bezpośredniego otoczenia funkcjonalnego Aglomeracji Częstochowskiej wchodzi takie gminy, jak: Mstów, Olsztyn, Rędziny, Kłomnice, Mykanów, Przysów, Blachownia, Konopiska, Poczesna, Janów, a także Kruszyna.

Aglomeracja Częstochowska wraz ze swoim bezpośrednim otoczeniem jest najmniejszym obszarem funkcjonalnym województwa.

Podregion częstochowski jest tym samym najmniej atrakcyjnym obszarem województwa z punktu widzenia działalności przemysłowej i usługowej. Mimo tego, jego atrakcyjność dla tego typu działalności na tle kraju została określana jako wysoka. Do silnych punktów regionu zalicza się także: dostępność transportową, jakość zasobów pracy, dobrze rozwinięty rynek zbytu, wysoką jakość infrastruktury.

Z kolei z turystycznego punktu widzenia, powiat częstochowski obejmuje swym zasięgiem jeden z najbardziej atrakcyjnych przyrodniczo obszarów południowej Polski, tj. Wyżynę Krakowsko-Częstochowską. Atrakcyjność tego obszaru podnoszą dodatkowo ruiny zamków i strażnic piastowskich ze Szlaku Orlich Gniazd z XIV i XV wieku. Co więcej, znajdujący się na Jasnej Górze w Częstochowie Klasztor oo. Paulinów, stanowi centrum kultu religijnego o zasięgu światowym.

Główny potencjał regionu stanowią zatem:

- o położenie na osi komunikacyjnej północ-południe; północna brama województwa śląskiego;
- o korzystna lokalizacja między dużymi ośrodkami gospodarczymi umożliwiającą funkcjonowanie w ponadlokalnych sieciach kooperacji;
- o podziemny rezerwuuar wody pitnej o znaczeniu regionalnym, zasoby wody jurajskiej;
- o źródłowy obszar 3 dużych rzek: Warta, Przemsza, Pilica;
- o obszary o bardzo wysokich walorach środowiskowych objęte rezerwatami przyrody;
- o dobrze zagospodarowane i utrzymane lasy;

- o dobrze zachowane walory środowiskowe — tereny bogate w niezmienione i niezdegradowane walory przyrodnicze;
- o potencjał dla rozwoju geotermii,
- o wysoki poziom wykształcenia technicznego; wykształcone kadry inżynierskie w dziedzinie energetyki i inżynierii środowiska;
- o uczelnie działające w Częstochowie;
- o niskie koszty pracy w stosunku do innych regionów;
- o wysoka mobilność pracowników;
- o skonsolidowane społeczności lokalne;
- o potencjał przedsiębiorczy — rzemiosło, drobna wytwórczość, firmy rodzinne;
- o tradycyjne klastry małych i średnich przedsiębiorstw: odzieżowy, obuwniczy, spożywczy;
- o rozwinięta branża Automotive (części, komponenty);
- o konkurencyjna branża przetwórstwa tworzyw sztucznych;
- o tradycje przemysłowe hutnicze i włókiennicze;
- o działalność Parku Przemysłowo-Technologicznego (Częstochowa);
- o rozwinięte rolnictwo ekologiczne, przetwórstwo rolne, agroturystyka;
- o turystyka: rozwijająca się baza turystyczna, Jasna Góra (centrum pielgrzymkowe o randze światowej) oraz inne sanktuaria maryjne (Żarki, Leśniów, Mrzygłód), niepowtarzalny krajobraz jurajski, nieodkryte rzeki (Warta, Liswarta);
- o korzystne warunki inwestowania (brak szkód górniczych, duże wolne przestrzenie inwestycyjne).

3.1.2.1 GRUNTY

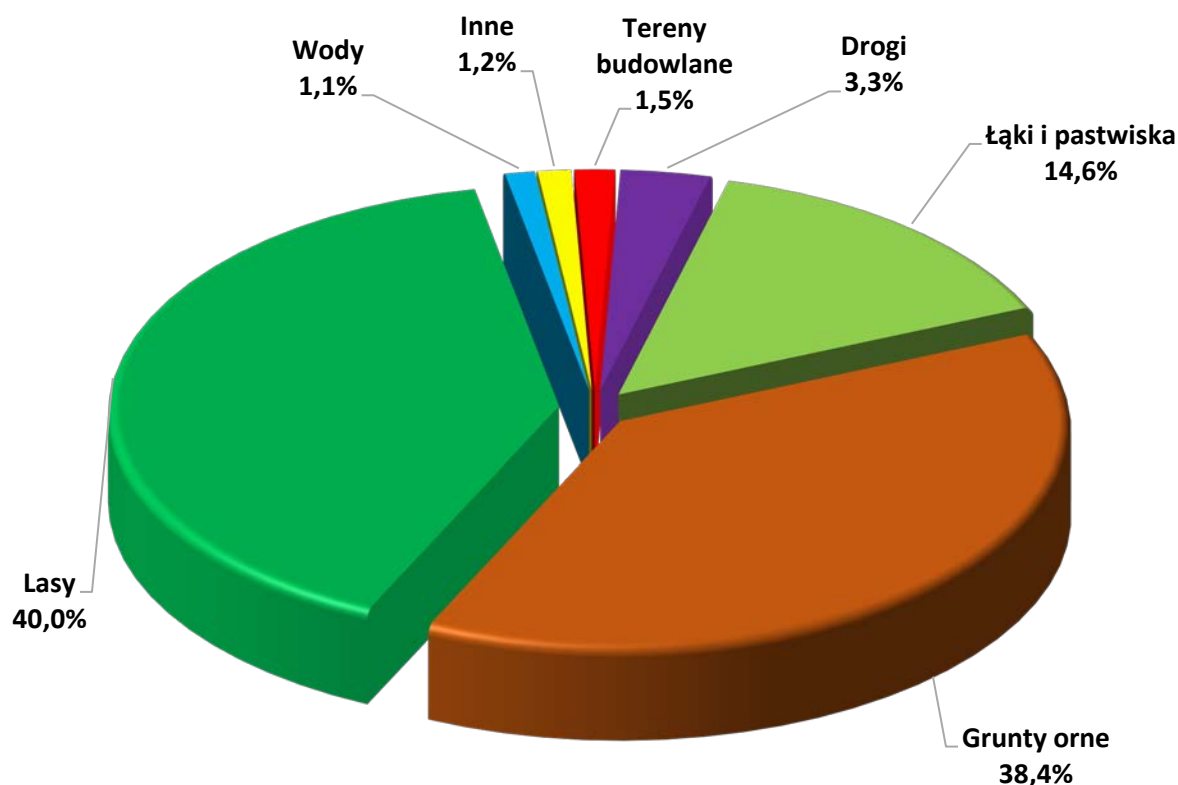
Stan gleb na terenie Gminy Kruszyna jest stosunkowo dobry z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

Struktura użytkowania gruntów	Powierzchnia [ha]
Lasy	3724
Grunty orne	3578
Łąki i pastwiska	1357

Struktura użytkowania gruntów	Powierzchnia [ha]
Drogi	306
Tereny budowlane	137
Inne	114
Wody	102

Tabela 2 - Struktura gruntów na obszarze gminy Kruszyna w ha

Wykres 1 - Struktura gruntów na obszarze gminy Kruszyna w ujęciu procentowym

3.1.2.2 SUROWCE NATURALNE

Na terenie gminy występują złoża piasków (rejon Kruszyny), glin zwałowych i mułków (rejon Kijowa, Łęgu, Kruszyny, Teklinowa, Widzowa), torfu (Widzów, Widzówek i Jacków), wapieni marglistych i margli (Kruszyna i Bogusławice).

3.1.2.3 WODY

3.1.2.3.1 Wody podziemne

Wody podziemne w gminie Kruszyna znajdują się na trzech piętrach wodonośnych:

- o jurajskim — poziom górnourajski związany z kompleksem spękanych i skrasowiacth wapieni. Z tej warstwy ujmowana jest woda pitna w miejscowości Bogusławice Kolonia.
- o kredowym — poziom wodonośny, którego podstawą są węglanowe utwory kredy górnej (margle, opoki, wapienie). Z tego poziomu zasilana jest większość ujęć wody pitej w gminie, w tym ujęcie w Kruszynie dostarczające wodę do gminnego wodociągu. Wody podziemne należy chronić przed zatruciem i zanieczyszczeniem.
- o czwartorzędowym — związanym z utworami piaszczystymi zalegającymi wśród nieprzepuszczalnych utworów spoistych. Wody z tej warstwy ujmowane są w indywidualnych studniach.

Ze względu na rolę wód podziemnych w życiu ludności gminy należy chronić je przed zatruciem i zanieczyszczeniem. Nie powinno się w ich obrębie tworzyć wysypisk śmieci czy zakładów przemysłowych produkujących wiele odpadów.

3.1.2.3.2 Wody powierzchniowe

Obszar gminy Kruszyna leży w dorzeczu Odry. Odwadniany jest przez sieć małych cieków III rzędu, które uchodzą do rzeki Warty (uregulowanej na odcinku pomiędzy miejscowościami Łęg — Kijów): Widzówkę (przeptywającą przez wschodnią część gminy, mającą źródła w miejscowości Michałów Kłomnicki, gm. Kłomnice, uregulowaną na całej długości), rzekę Pijawkę (przeptywającą przez zachodnią część gminy, mającą źródła w miejscowości Rudniki, gm. Rędziny, uregulowaną w części poza terenem gminy Kruszyna).

Poziom wody gruntowej w dolinie rzek na terenie gminy występuje na głębokości od 0,5–2 m, natomiast na wysoczyznach poziom wód gruntowych sięga głębokości od 2–6 m, w niektórych obrębach do 10 m. W administracji Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie znajduje się odcinek rzeki Warty.

Na terenie gminy znajdują się następujące zbiorniki wodne:

- o stawy rybne w Widzówku — powierzchnia 42 ha,
- o staw rybny w Łęgu — powierzchnia 0,80 ha,
- o wielofunkcyjny zbiornik w Kruszynie (ul. Kościuszki) — powierzchnia 0,24 ha,

Powierzchnia wód otwartych i rzek w gminie wynosi 91,0392 ha i stanowi 1% jej obszaru.

Najwięcej gruntów pod wodami znajduje się w obrębach miejscowości: Widzówek, Łęg i Kijów.

W miejscowości Łęg od 1996 r. funkcjonuje mała elektrownia wodna na rzece Warcie.

3.1.3 WALORY KULTUROWE I TURYSTYCZNE GMINY

3.1.3.1 PRZYRODA

Ogólna powierzchnia lasów i gruntów zadrzewionych i zakrzewionych w gminie Kruszyna wynosi 3724 ha. Stopień lesistości wynosi 40%. 29,3%. Do terenów o najwyższej lesistości należą rejony miejscowości: Kijów (83,7%), Łęg (60,6%), Wikłów (51,9%) i Kruszyna (50,4%). Najniższy wskaźnik mają Baby, Widzówek i Jacków — wszystkie poniżej 10%.

Na terenie gminy występują lasy o różnych typach siedliskowych, przeważa bór świeży zróżnicowany od wariantu suchego, aż do postaci wilgotnych. W lasach dominuje sosna (ok. 85,3%) olsza, brzoza, dąb, świerk, buk i modrzew. Wiek drzewostanów to w większości do 40 lat (34%), powyżej 80 lat jest jedynie 14% drzew. W lasach występują również rzadkie i chronione gatunki roślin: bluszcz pospolity, widłak goździsty, pełnik europejski, sasanka łąkowa, sasanka wiosenna i storczyk szerokolistny.

W Rejestrze Wydziału Środowiska i Rolnictwa Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego znajdują się następujące pomniki przyrody z terenu gminy Kruszyna: wielogatunkowa grupa drzew — 2 lipy drobnolistne (obwód 320 i 387 cm) i wiąz szypułkowy (obwód 322 cm) w Kruszynie, dąb szypułkowy (obwód 485 cm) oraz grupa dębów (obwód 435 cm i 500 cm) w Kijowie.

3.1.3.2 ZABYTKI

3.1.3.2.1 Pałac wzniesiony przez Kacpra Denhoffa w 1630 roku w stylu późnorenesansowym na planie czworoboku z dziedzińcem pośrodku. Częściowo przebudowany w latach trzydziestych i sześćdziesiątych XIX w. Wschodnia oficyna pałacowa wzniesiona w XVIII w przez Martinich. Zachodnia oficyna pałacowa wzniesiona w XIX w przez Lubomirskich. Park. Do zachodnich elementów parku należą: półkolisty staw w części północnej, dwa kanały wodne w południowej części parku, pustelnia Denhoffa z drugiej połowy XVII w, Kaplica Sobieskiego z końca XVII w. Oba obiekty małej architektury nawiązują wystrojem wnętrza do tradycji wolnomularstwa, kilka przereźdzonych szpalerów lipowych. Pozostałościami II fazy realizacji parku, która przypadła na lata 1867 – 68 jest różnorodność gatunków drzew w formie swobodnej tworzące zmianę charakteru parku na krajobrazowy.

Obecnie trwają prace budowlane mające na celu przywrócenie funkcji mieszkalnej. Własność prywatna.

Rysunek 3 - Pałac wzniesiony przez Kacpra Denhoffa w Kruszynie

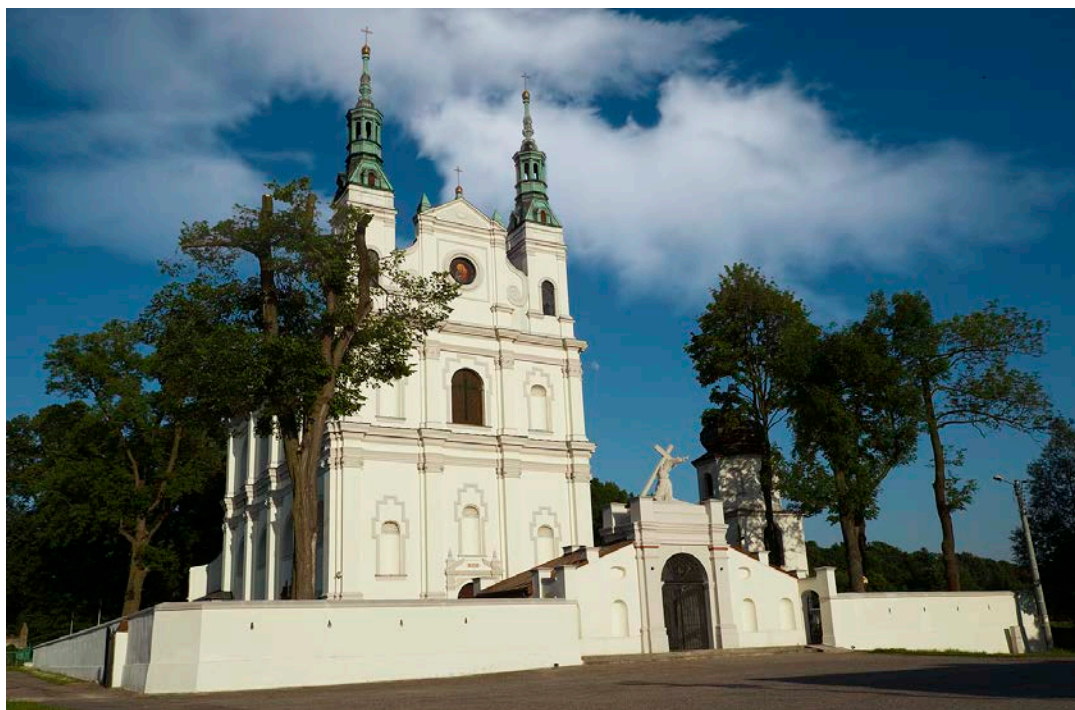

3.1.3.2.2 Młyn drewniany, obecnie nieczynny. Dobudowany tartak. Kryty blachą.

Rysunek 4 - Młyn drewniany w Łęgu

3.1.3.2.3 Kościół parafialny p.w. Św. Macieja wzniesiony około połowy XVII w. Barokowy cmentarz przykościelny otoczony siedemnastowiecznym murem z wnękami i strzelnicami kluczowymi. Stan techniczny dobry.

Rysunek 5 - Kościół parafialny w Kruszynie

- 3.1.3.2.4 Kościół parafialny pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny murowany. Wybudowany w 1910 r.

Rysunek 6 - Kościół parafialny w Widzowie

- 3.1.3.2.5 Pozostałości zespołu dworskiego w Wikłowie z zachowanym parkiem ujętym w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Stodoła duża zbudowana z cegły, stajnia zbudowana z cegły, dom drewniany kryty papą.

Rysunek 7 - Pozostałości zespołu dworskiego w Wikłowie

- 3.1.3.2.6 Kapliczka w Lgocie Małej. Usytuowana u zbiegu ulic Szkolnej i Główniej. Charakterystycznym elementem jest wieżyczka.

Rysunek 8 - Kapliczka w Lgocie Małej

- 3.1.3.2.7 Pozostałości zespołu folwarcznego, obecnie stadnina koni. W skład zespołu folwarcznego wchodzi: rządówka – obecnie budynek administracyjny, spichlerz, zespół stajni z wieżą ciśnień.

Rysunek 9 - Zespół folwarczny w Widzowie

3.1.3.2.8 Budynek Urzędu Gminy Kruszyna. Dawniej stanowił miejsce zamieszkania zarządcy dóbr.

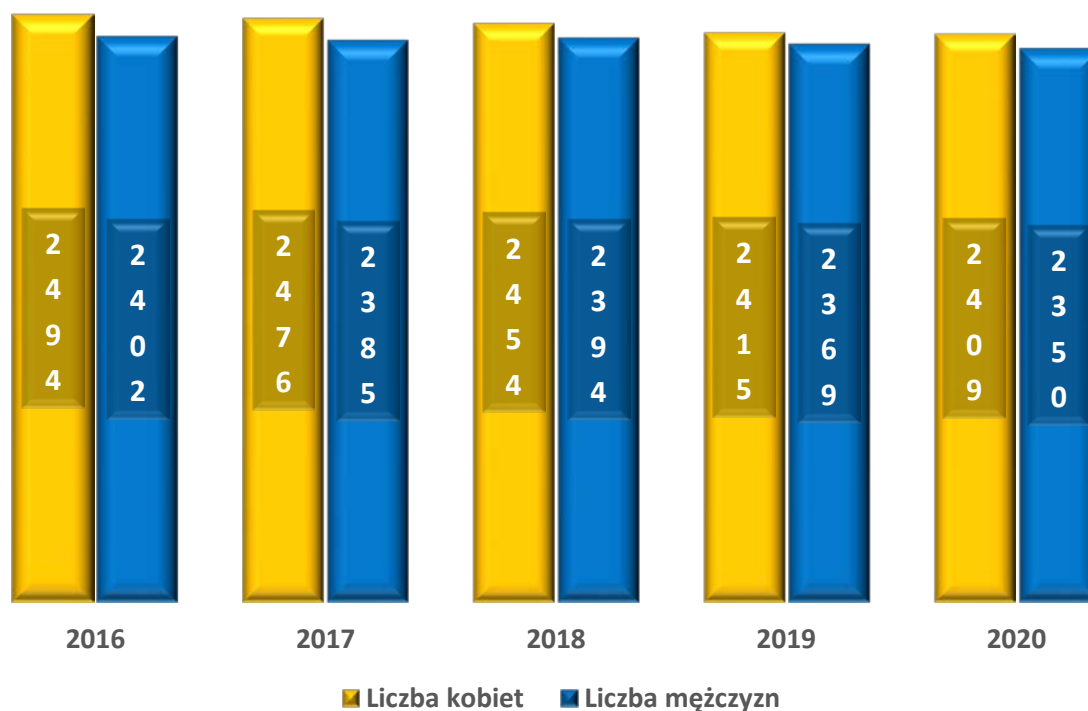

Rysunek 10 - Budynek Urzędu Gminy Kruszyna

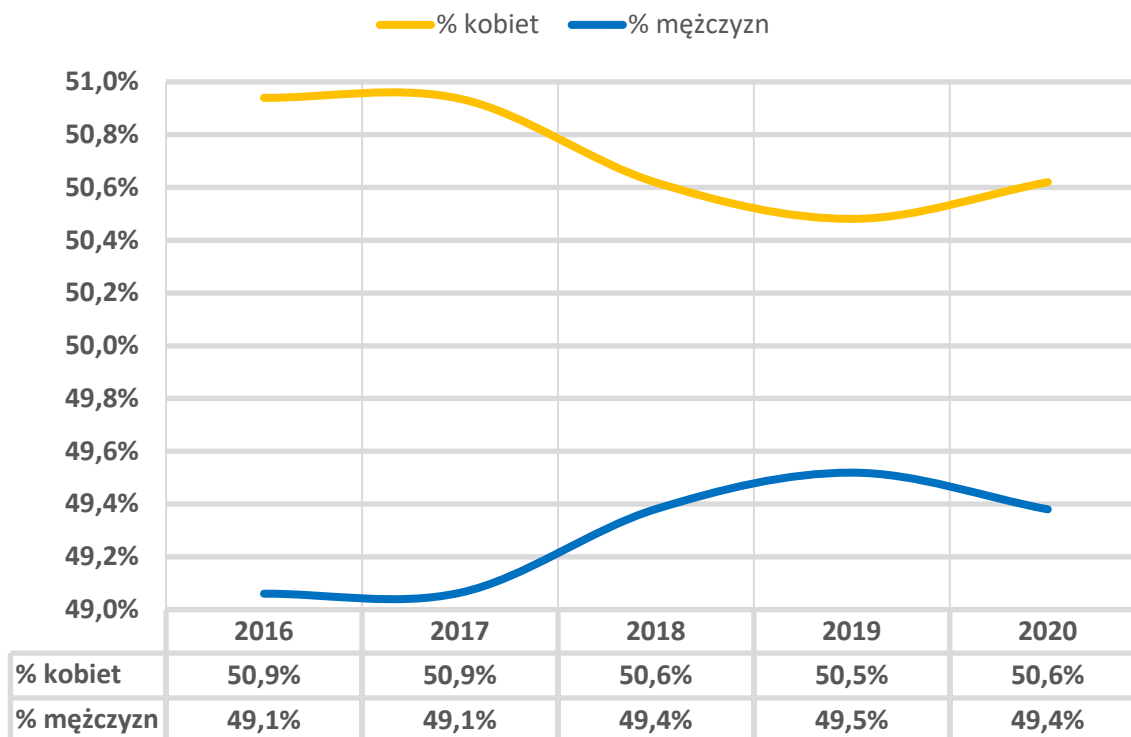
3.2 SFERA SPOŁECZNA

3.2.1 DEMOGRAFIA

W 2020 roku Gminę zamieszkiwało 4759 osób, w tym 2409 kobiet oraz 2350 mężczyzn. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami.

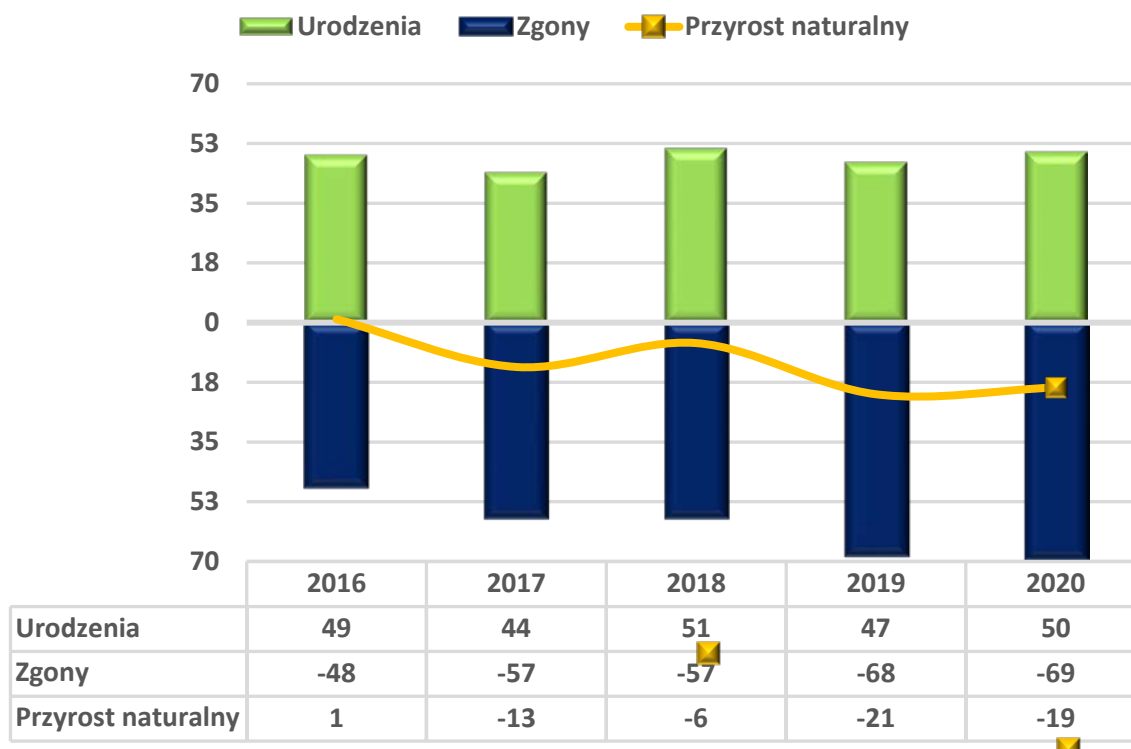

Wykres 2 - Liczba kobiet i mężczyzn w gminie Kruszyna w latach 2016-2020

Wykres 3 - Procentowy udział kobiet i mężczyzn w populacji gminy Kruszyna w latach 2016-2020

W ostatnich latach liczba mieszkańców Gminy systematycznie maleje. Jest to negatywny trend. Od 2016 roku w gminie urodziło się o 58 osób mniej niż zmarło.

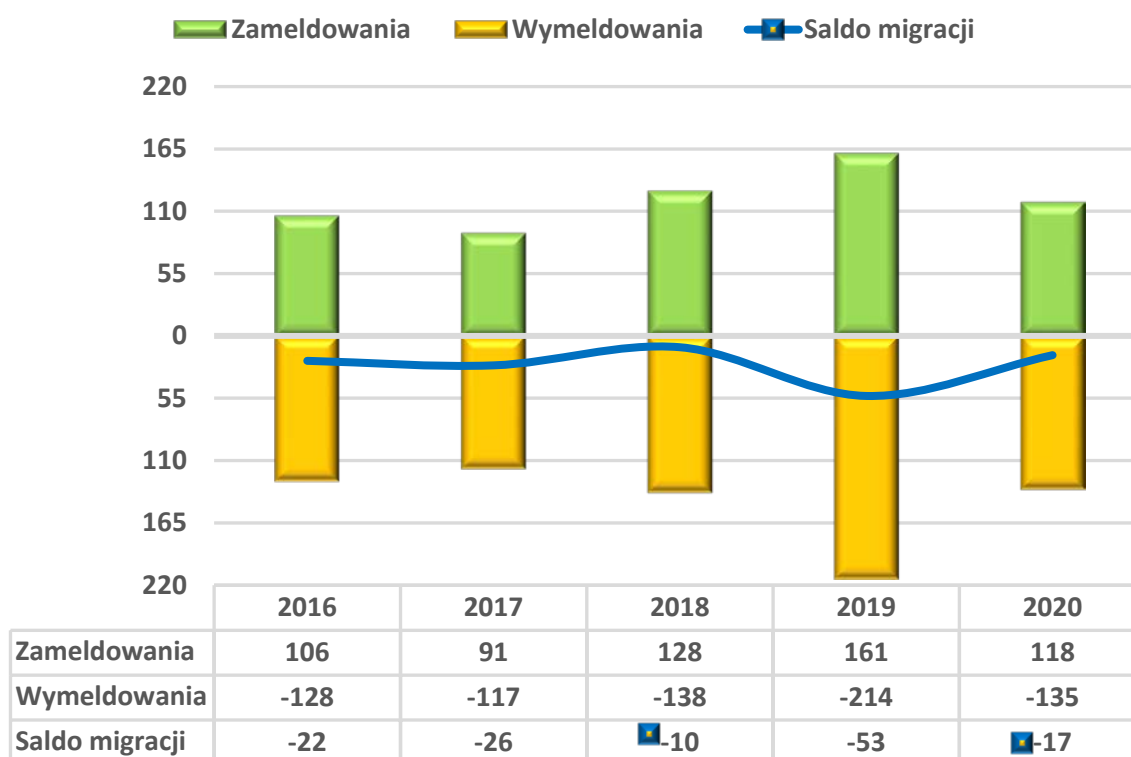
Wykres 4 - Przyrost naturalny w gminie Kruszyna w latach 2016-2020

Analizując powyższy wykres można zauważyć, że liczba urodzeń jest niższa niż zgonów (pomijając rok 2016). Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. Przyrost naturalny jest ujemny.

Gęstość zaludnienia w Gminie Kruszyna wynosi 19 osób na kilometr kwadratowy.

Na wykresie poniżej widać, że w gminie od 2016 roku, utrzymuje się nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań.

Wykres 5 - Saldo migracji w gminie Kruszyna w latach 2016-2020

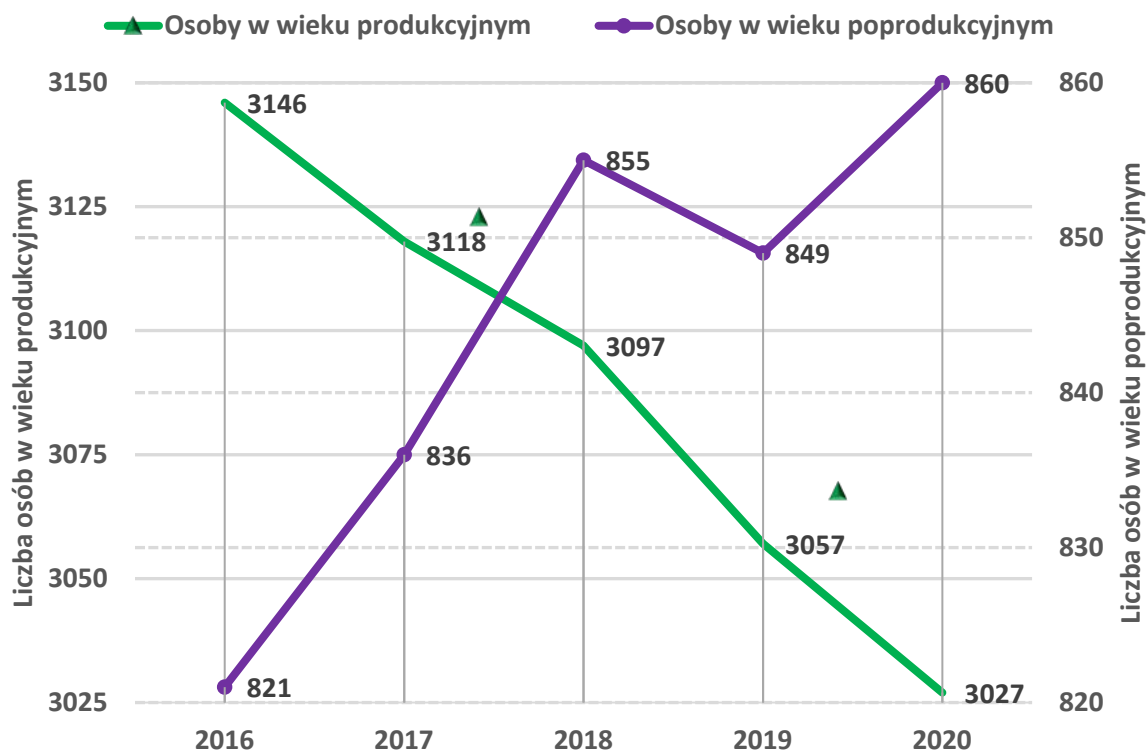
Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą - najpierw wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania.

W ostatnich latach można zauważyć malejącą liczbę osób w wieku przedprodukcyjnym. Ma to z pewnością związek z ujemnym przyrostem naturalnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie maleje. Z kolei grupa osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie powiększa się.

	2016	2017	2018	2019	2020
Mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym	427	468	471	464	457
Kobiety w wieku przedprodukcyjnym	452	439	425	414	415
Mężczyźni w wieku produkcyjnym	1689	1681	1672	1647	1627
Kobiety w wieku produkcyjnym	1457	1437	1425	1410	1400
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	236	236	251	258	266
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	585	600	604	591	594

Tabela 3 - Mężczyźni i kobiety w gminie Kruszyna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Wykres 6 - Osoby w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Kruszyna w latach 2016-2020

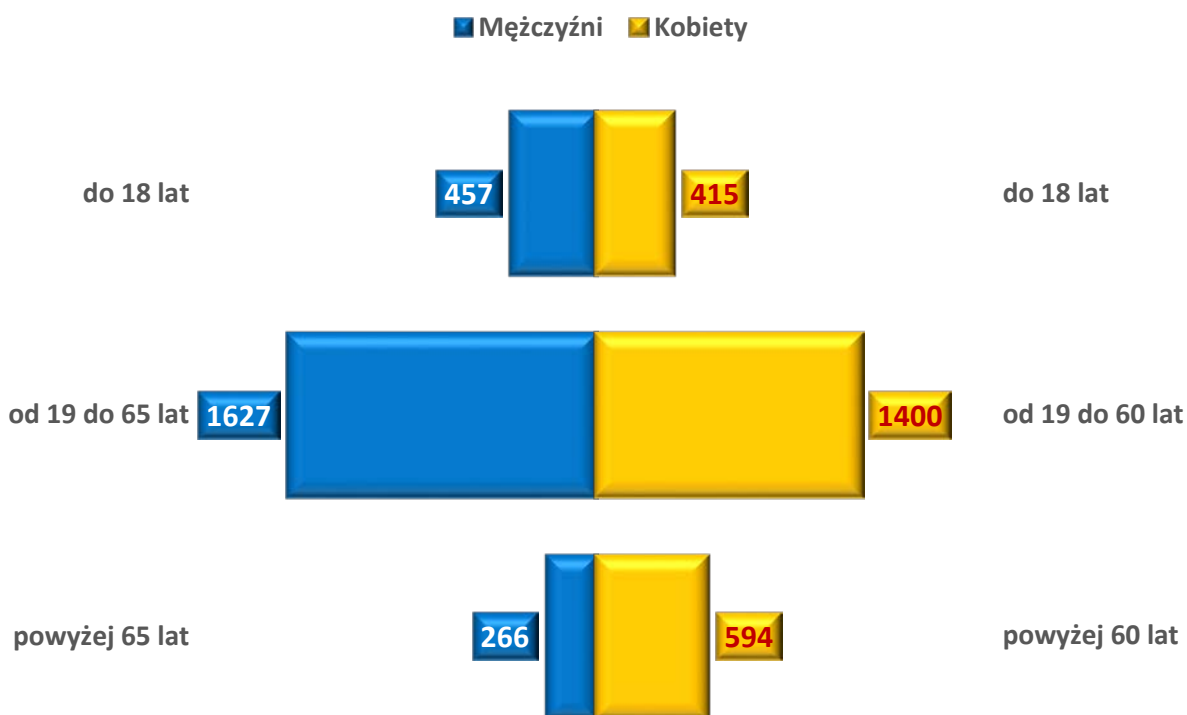
Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym,

że prognozy demograficzne dla gminy Kruszyna wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju.

Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

Wśród ludności w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni (różnica 8%). Z kolei wśród osób w wieku poprodukcyjnym zdecydowany prym wiodą kobiety (różnica 40%).

Wykres 7 - Mieszkańcy gminy Kruszyna w podziale na grupy wiekowe i płeć. Dane za rok 2020

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinny oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku.

Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

3.2.2 RYNEK PRACY, BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów

stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec 2020 roku w Gminie Kruszyna 110 osób pozostawało zarejestrowanych jako bezrobotni, w tym 51 kobiet. Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosiła 30. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych kobiet	Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku
2017	116	57	24
2018	93	43	14
2019	73	40	10
2020	110	51	30

Tabela 4 - Liczba bezrobotnych w gminie Kruszyna w latach 2017-2020

Według danych z 2020 roku zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej na terenie gminy Kruszyna zarejestrowanych jest 154 podmiotów gospodarczych. W ostatnim roku powstało 7 nowych firm, a zlikwidowano 3. Tendencja taka utrzymuje się od kilku lat na tym samym poziomie. Działania na rzecz ograniczenia bezrobocia i łagodzenia jego skutków pozostają przede wszystkim w gestii Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie. W działania włącza się także gmina Kruszyna poprzez organizowanie prac publicznych i staży.

Ze względu na niewystarczającą ilość miejsc pracy na terenie gminy Kruszyna Liczba osób wyjeżdżających do pracy (poza gminę zamieszkania) wynosi 637, natomiast 61 osób przyjeżdża do pracy z innej gminy.

Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Od tego czasu widoczny jest już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 5,2% (2019), Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce,

tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy.

Aktywność zawodowa ludności jest wysoka.

Z przedstawionych danych można wywnioskować, że bezrobocie w Gminie Kruszyna jest w tym momencie problemem marginalnym. Należy jednak zwrócić uwagę, że niniejsza Strategia powstaje w momencie kiedy w Polsce i na świecie panuje pandemia związana z koronawirusem. Na chwilę obecną trudno jest przewidzieć jej skutki dla rynku pracy - choć należy zakładać, że będą one bardzo niekorzystne.

3.2.3 ZASOBY LOKALOWE

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkaných i niezamieszkaných znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Na terenie gminy Kruszyna w 2020 roku znajdowało się 1673 budynki mieszkalne. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 77,6 m², średnia powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę wynosiła 25,4. Przeciętna liczba mieszkańców w jednym mieszkaniu (budynku) wynosiła 3 osoby.

Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy reguluje „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kruszyna na lata 2016-2021” - ostateczna aktualizacja w 2019 r.

Zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy określone są w Uchwale Nr XXVII/177/2002 Rady Gminy Kruszyna z dnia 21 czerwca 2002 r.

Stan mieszkaniowego zasobu gminy to 8 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 347,18 m², w tym 1 lokal socjalny o powierzchni użytkowej 34,25 m².

Adres	Rok budowy	Liczba budynków	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokali w m ²
Kruszyna, ul. Huby 2	1950	1	1	46,69
Kruszyna, ul. Kmicica 10	1975	1	3	171,73

Adres	Rok budowy	Liczba budynków	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokali w m ²
Kruszyna, ul. Strażacka 58	1936	1	1	40,00
Kruszyna, ul. Kościelna 74	1910	1	1	34,25
Jacków, ul. Szkolna 3	1987	1	1	54,00
Widzówek, ul. Piaskowa 8	1930	1	1	34,76

Tabela 5 - Lokale mieszkalne wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy Kruszyna. Dane za rok 2020.

W roku 2020 stawka bazowa czynszu dla lokalu mieszkalnego wynosiła 3,69/3,82 zł/m². Stawka bazowa w wysokości 100% dotyczy lokalu mieszkaniowego wyposażonego w instalację wod.- kan., wc, łazienkę, instalację centralnego ogrzewania zbiorowego. Czynsz obejmuje, koszty konserwacji, utrzymania technicznego budynku, koszty utrzymania zieleni oraz wszystkich powierzchni wspólnego użytkowania. Dla mieszkań o niższych standardach stawka bazowa zostaje obniżona:

- o za lokal bez instalacji wodociągowej lub kanalizacji bezpośrednio w lokalu – 15%,
- o za lokal bez instalacji centralnego ogrzewania zbiorowego – 10 %.

Czynsz za lokal socjalny nie może przekroczyć połowy stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym.

Nazwa lub nazwisko i imię oraz adres użytkownika	Czas trwania umowy	Lokalizacja	Pow. bud./lok. użytk. [m ²]	Stawka czynszu [zł/m ²]
Orange Polska S.A. Warszawa, al. Jerozolimskie 160	01.01.1997 r. - czas nieokreślony	Kruszyna, ul. Strażacka 2	21,49	4,97
Bank Spółdzielczy w Mykanowie	01.01.2018 r. - 31.12.2020 r.	Kruszyna, ul. Kmicica 5	24,54	16,87
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	07.08.2002 r. - czas nieokreślony	Kruszyna, ul. Kmicica 10	295,58	3,11
Apteka w Kruszynie Sikorski Jacek i Edyta Częstochowa, ul. Wyzwolenia 2 m 91	26.06.1996 r. - czas nieokreślony	Kruszyna, ul. Kmicica 1 (apteka)	80,10	4,65

Nazwa lub nazwisko i imię oraz adres użytkownika	Czas trwania umowy	Lokalizacja	Pow. bud./lok. użytk. [m ²]	Stawka czynszu [zł/m ²]
Żaneta Sosnecka	16.01.2018 r. - 15.01.2024 r.	Kruszyna, ul. Kmicica 1 (zakład fryzjerski)	15,12	4,84
Poczta Polska S.A. Warszawa, ul. Rodziny Hiszpańskich 8	01.09.2019 r. - 31.08.2022 r.	Kruszyna, ul. Kmicica 1 (poczta)	22,47	5,82

Tabela 6 - Lokale użytkowe wchodzące w skład zasobu gminy Kruszyna. Dane za rok 2020.

Sytuację mieszkaniową w Gminie Kruszyna można uznać za poprawną. W roku 2020 oddano do użytku 17 prywatnych budynków mieszkalnych.

3.3 SFERA GOSPODARCZA

3.3.1 ROLNICTWO

Gmina Kruszyna jest gminą typowo rolniczą. Świadczy o tym liczba gospodarstw rolnych wielkoobszarowych.

Powierzchnia gospodarstwa [ha]	Liczba gospodarstw
1 – 5	2194
5 – 10	72
10 – 50	48
50 – 100	4
Powyżej 100	2

Tabela 7 - Struktura gospodarstw rolnych na terenie gminy Kruszyna. Dane za rok 2020.

Struktura użytkowania gruntów w Gminie Kruszyna przedstawia się następująco:

- o Tereny budowlane 137 ha
- o Grunty orne 3578 ha
- o Łąki i pastwiska 1357 ha
- o Lasy 3724 ha
- o Drogi 306 ha
- o Wody 102 ha
- o Inne 114 ha

Gmina ma charakter leśno-rolniczy. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 9319,75 ha. Na terenie gminy przeważają użytki rolne, stanowiące 53 % obszaru Gminy oraz lasy zajmujące 40% powierzchni Gminy.

Pod względem ukształtowania terenu gmina Kruszyna należy do terenów równinnych.

Gmina Kruszyna jest gminą, gdzie w uprawach zdecydowanie przeważają zboża, rzepaki obejmujące około 90% zasiewów. W niewielkim stopniu uprawiane są ziemniaki. Związane jest to przede wszystkim z niskimi klasami bonitacyjnymi gleb występujących na obszarze Gminy (głównie IV klasa). W hodowli zwierząt gospodarskich dominuje hodowla drobiu, koni i sporadycznie trzody chlewnej. Ze względu na rolniczy charakter, Gmina Kruszyna musi radzić sobie z postępującą globalizacją w produkcji żywności, a w perspektywie wieloletniej przygotować się na konieczność znalezienia dodatkowych źródeł dochodów dla niektórych grup rolników, a co za tym idzie zapewnienia nowych miejsc pracy.

W roku 2020 udzielono pomocy publicznej w rolnictwie z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dla producentów rolnych posiadających gospodarstwa rolne na terenie Gmina Kruszyna. Łącznie 156 producentów rolnych złożyło 242 wnioski na podstawie których została wypłacona dotacja w kwocie 248 842,18 zł.

Pomoc publiczna w rolnictwie jest przyznawana również w formie pomocy de minimis i udzielana jest na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym. W roku 2020 pięciu rolnikom udzielono ulgi z tytułu nabycia gruntów przeznaczonych na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha w łącznej kwocie 3 470,00 zł co w przeliczeniu wynosi 800,39 Euro.

Rolnicy z terenu gminy korzystają z programów pomocowych. Wnioski o wsparcie składane są najczęściej do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie.

Środki w największej wysokości pozyskali rolnicy w związku z dopłatami bezpośrednimi i pozostałymi dopłatami związanymi z produkcją rolniczą.

Liczba producentów zarejestrowanych w ewidencji producentów ARiMR z podanym adresem zamieszkania w gminie Kruszyna, którzy złożyli wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich w roku 2020	275
Liczba producentów zarejestrowanych w ewidencji producentów ARiMR z podanym adresem zamieszkania w gminie Kruszyna, którzy złożyli wniosek o przyznanie płatności ONW w roku 2020	269
Powierzchnia deklarowana w ramach płatności obszarowych [ha]	3 774
Powierzchnia deklarowana w ramach płatności ONW [ha]	3 431
Ogólna kwota płatności [zł]	4 132 688

Tabela 8 - Beneficjenci dopłat rolniczych z terenu gminy Kruszyna. Dane za rok 2020

3.3.2 PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Na terenie gminy działalność produkcyjną prowadzą:

- o MP Alamentti Sp. z o.o. - produkcja płyt warstwowych,
- o Zakład Produkcji Drzwi KORONA s.c. J. Łapeta & D. Gajda,
- o Stolarstwo i Dekarstwo Budowlane,
- o Zakład produkcji butów - Lewski.

3.4 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

3.4.1 KOMUNIKACJA

3.4.1.1 DROGI

Przez teren gminy Kruszyna w kierunku północno-południowym przebiegają ważne szlaki komunikacyjne:

- o droga krajowa Nr 1, która aktualnie jest przebudowywana na autostradę A-1, odcinek na terenie gminy ma długość 10,40 km,
- o droga krajowa nr 91 relacji Brzoza –Toruń – Radomsko – Częstochowa – Katowice, która na terenie gminy przebiega na odcinku długości 1,75 km,
- o linia kolejowa Warszawa – Koluszki – Częstochowa, ze stacją kolejową Widzów-Teklinów i przystankiem w Jackowie.

W lokalnych połączeniach komunikacyjnych najważniejszą funkcję pełnią drogi powiatowe, którymi zarządza Powiatowy Zarząd Dróg w Częstochowie.

Numer drogi	Relacja	Długość [km]
1000 S	Cykarzew-Adamów-Jamno-do DK1	1,7
1002 S	DK1-Łęg-DK1	6,5
1003 S	DK1-Wikłów-Kruszyna	3,4
1004 S	DK1-Kruszyna (ul. Kościelna)	1,0
1006 S	Wikłów-Lgota Mała-Widzów	6,4
1025 S	Borowno-Kruszyna-Jacków-Widzów-DK 91	11,8
1070 S	Kłomnice - Zdrowa - Kruszyna	2,3
1116 S	Pieńki Szczepockie - Lgota Mała – Jacków - Zdrowa	7,3

Tabela 9 - Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez teren gminy Kruszyna

Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy Kruszyna wynosi 40,4 km.

Drogi powiatowe posiadają nawierzchnie bitumiczne, z wyjątkiem drogi relacji Wikłów-Prusicko. Przy niektórych drogach wybudowano chodniki dla pieszych, tj. ulicy Denhoffa i części ulicy Kmicica w Kruszynie, ulicy Żwirki i Wigury w Widzowie, ul. Główniej i części ulicy Szkolnej w Lgocie Małej oraz przy Szkole Podstawowej w Jackowie.

Sieć dróg lokalnych uzupełniają i zagęszczają drogi gminne zarządzane i utrzymywane przez samorząd Gminy Kruszyna, których całkowita długość wynosi 230, 7 km.

Prawie 50 km dróg gminnych posiada nawierzchnię bitumiczną. Pozostałe drogi są utwardzone kruszywem drogowym bądź posiadają nawierzchnię gruntową i są to drogi w przysiółkach miejscowości bądź drogi obsługujące grunty rolne. W chodniki jest wyposażona ul. Kościuszki i część ulicy Pocztovej w miejscowości Kruszyna.

W 2020 roku nie nastąpiły zmiany w drogowej i kolejowej sieci komunikacyjnej.

Od 2020 roku trwają prace związane z przebudową drogi krajowej nr 1 na autostradę A1. Przyjęty przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad harmonogram przewiduje zakończenie zadania w czerwcu 2022 roku.

Również w ubiegłym roku kontynuowano przebudowę dróg powiatowych, obejmującą pętlę Kłomnice – Zdrowa – Kruszyna – Borowno – Witkowice. Z tego zakresu na terenie gminy Kruszyna położony jest odcinek długości ponad 6 km. Koszty tego fragmentu wyniosą ok. 11,5 mln zł, z czego ok. 2 mln zł sfinansowane zostanie z gminy Kruszyna. Zakończenie inwestycji zaplanowane na czerwiec 2022 roku

Tak jak w latach ubiegłych wszystkie drogi o nawierzchniach bitumicznych objęto bieżącymi naprawami. Interwencyjne prace naprawcze wykonano także na najważniejszych dogach o nawierzchniach żuźlowych i tłuczniowych.

3.4.1.2 OŚWIETLENIE DRÓG

Wszystkie drogi gminne i powiatowe w terenach zamieszkałych, z wyjątkiem rozproszonej zabudowy są oświetlone. Łącznie funkcjonuje 661 punktów świetlnych. W 2020 roku zabudowano dwa punkty oświetleniowe na ul. Ogrodowej w Lgocie Małej. Wszystkie oprawy oświetleniowe posiadają sodowe źródło światła. W większości zamontowane są na konstrukcjach wsporczych sieci rozdzielczych stanowiących własność operatorów systemów dystrybucyjnych, tj. TAURON Dystrybucja S.A. oraz PGE Dystrybucja S.A. Jedynie 60 opraw funkcjonuje na słupach nośnych będących majątkiem Gminy Kruszyna. Same oprawy wraz z wysięgnikami i osprzętem w całości są własnością Gminy. Zdecydowana większość urządzeń oświetleniowych eksploatowana jest już prawie 13 lat, jednak ich stan techniczny jest dobry a wskaźnik awaryjności niski.

3.4.1.3 TRANSPORT PUBLICZNY

Publiczny przewóz osób wykonywany jest w dwojaki sposób. Mieszkańcy wschodniej części gminy korzystają z transportu kolejowego. W kierunku Częstochowy i Radomska podróżują pociągami kursującymi na linii kolejowej relacji Koluszki-Częstochowa, która przed kilkoma latami została gruntownie przebudowana. Zakres inwestycji obejmował także przebudowę peronów na stacji kolejowej Widzów-Teklinów i przystanku kolejowym Jacków.

W zachodniej części Gminy funkcjonuje transport drogowy. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej PKS Częstochowa wykonuje przewozy osób na linii relacji Częstochowa – Bogusławice - Częstochowa oraz Częstochowa – Lgota Mała – Częstochowa.

3.4.2 SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Długość istniejącej sieci kanalizacyjnej (grawitacyjnej i tłocznej) wynosi 24,42 km. Do istniejącej sieci przyłączone jest 639 budynków. Do oczyszczalni docierają ścieki dopływające siecią kanalizacyjną oraz dowożone pojazdami asenizacyjnymi.

W chwili obecnej w Widzowie znajduje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych o przepustowości 600 m³/dobę. Oczyszczalnia ścieków wybudowana została w latach 2002-2003, zmodernizowana w latach 2017-2018. Oczyszczalnia jest w stanie obsługiwać teren całej gminy.

Oczyszczalnia wybudowana jest w technologii pełnej automatyzacji wszystkich procesów związanych z przyjmowaniem, oczyszczaniem i odprowadzaniem ścieków. Sterowanie pracą oczyszczalni odbywa się przy pomocy urządzeń zlokalizowanych w tzw. budynku technologicznym. Oprócz pomieszczenia sterowni w budynku tym znajdują się dmuchawy do natleniania ścieków, sito do wstępnego mechanicznego oczyszczania ścieków, stacja zlewna ścieków dowożonych, prasa do odwadniania osadu, agregat prądotwórczy, pomieszczenia magazynowe oraz pomieszczenie socjalne dla obsługi.

Długość sieci wodociągowej w gminie Kruszyna wynosi 72,8 km, przyłączone do niej jest 1664 nieruchomości.

Wszystkie miejscowości w gminie zaopatruje wodociąg gminny. Zasilany jest on z ujęcia wody w Kruszynie i Lgocie Małej oraz ujęcia w Janowie Wolskim, gmina Ładzice (wsie Łęg i Kijów).

Na terenie ujęcia wody w Kruszynie zabudowany jest m.in. budynek zestawu hydroforowego, 3 zbiorniki magazynowe o poj. 100 m³ każdy, 2 studnie głębinowe oraz budynek gospodarczy.

Na terenie ujęcia wody w Lgocie Małej znajduje się studnia głębinowa wraz z podziemną komorą będącą obudową dla głowicy studni.

W celu obniżenia zawartości azotanów w wodzie z ujęcia w Kruszynie do wartości odpowiadającej obecnie obowiązującym przepisom stosuje się mieszanie wody pochodzącej z obydwóch ujęć w zbiornikach zlokalizowanych na terenie ujęcia wody w Kruszynie.

Na koniec 2020 na przyłączach wodociągowych zamontowanych było 1664 wodomierzy z czego ok. 70% posiadało ważną cechę legalizacyjną.

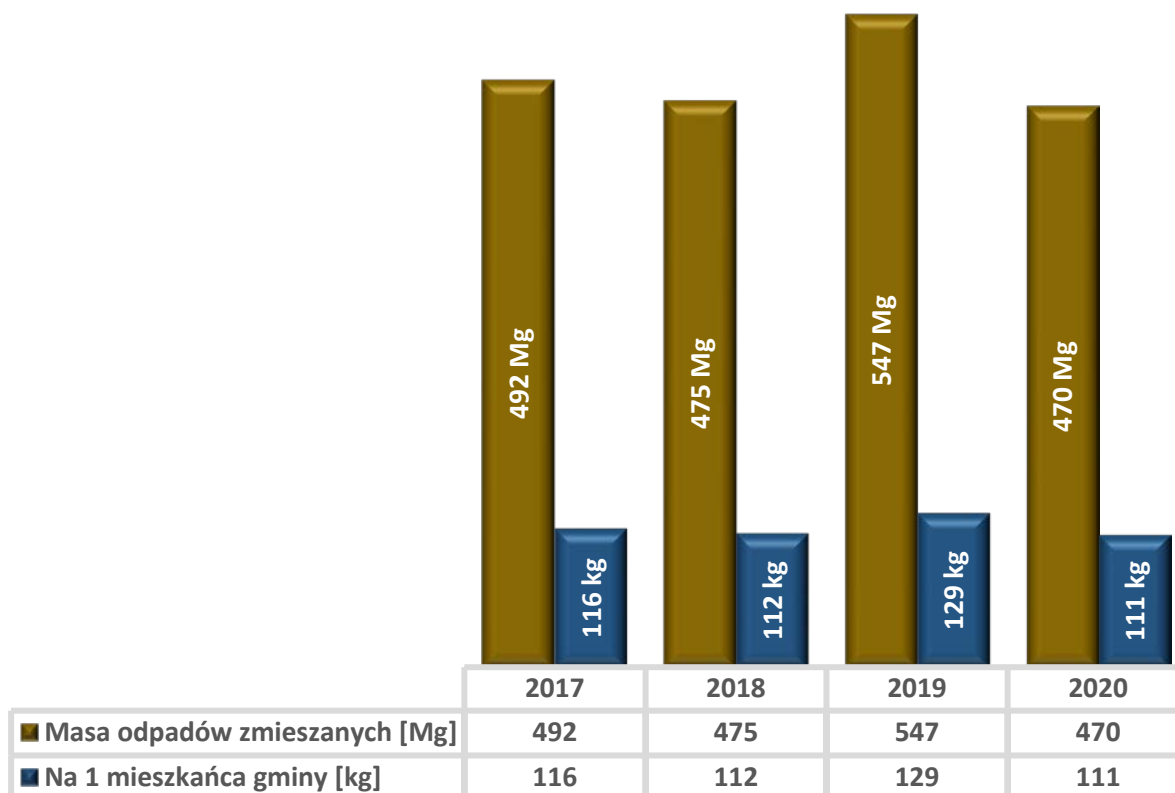
3.4.3 GOSPODARKA ODPADAMI

Gmina objęła systemem gospodarki odpadami komunalnymi wszystkie nieruchomości zamieszkałe na terenie gminy. Gmina realizuje zadania w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na podstawie:

- o ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- o ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach,
- o Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego,
- o uchwały Rady Gminy Kruszyna nr XV/117/2020 r. w sprawie przyjęciu „Regulaminu utrzymania czystości na terenie Gminy Kruszyna,
- o uchwały Rady Gminy Kruszyna nr XV/116/2020 w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Poza odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych ze wszystkich zamieszkałych nieruchomości położonych na terenie Gminy umowa dotyczy także wyposażenia tych nieruchomości w odpowiednie pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych.

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, z którego mogą korzystać mieszkańcy gminy mieści się w miejscowości Widzów.

Wykres 8 – Masa zebranych odpadów zmieszanych z terenu gminy oraz w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2017 – 2020

Osiągnięte przez Gminę Kruszyna poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych w 2020 roku wynoszą odpowiednio:

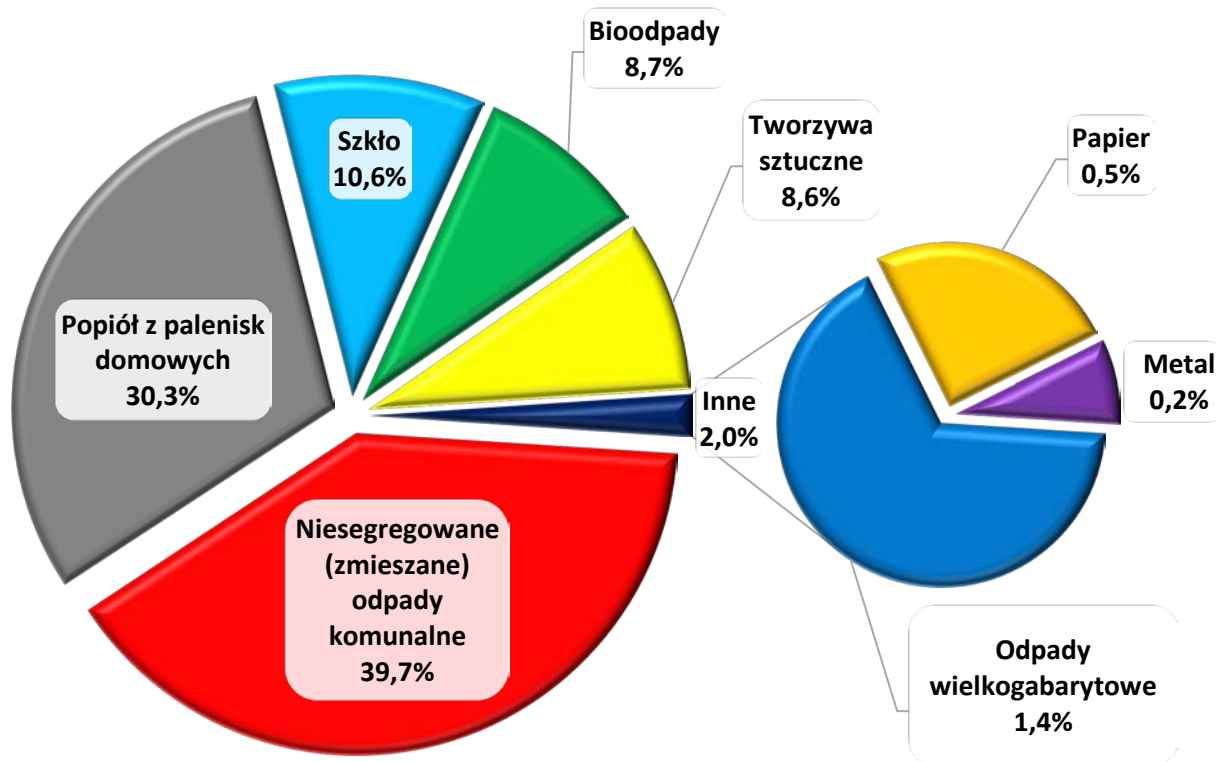
- o Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła wynosi 36% (30% - minimalny poziom wymagany przepisami);
- o Poziom redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - 31% (40% - maksymalny poziom wymagany przepisami);
- o Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych - 100% (50% - minimalny poziom wymagany przepisami).

Niestety opłaty za gospodarowanie odpadami systematycznie wzrastają. Sytuacja ta jest zbieżna z sytuacją w całym kraju. Przede wszystkim, wpływ na znaczące podwyżki cen za wywóz śmieci, ma nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która jest elementem uszczelniania przez rząd systemu, w którym do tej pory królowała szara strefa. Ponadto samorządy w całej Polsce muszą mierzyć się z drastycznym wzrostem kosztów zagospodarowania odpadów.

Rodzaje odpadów	Masa odpadów [Mg]
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	470
Popiół z palenisk domowych	359
Szkło	125
Biodpady	103
Tworzywa sztuczne	102
Odpady wielkogabarytowe	16
Papier	6
Metal	2
Razem	1 183

Tabela 10 - Ilość odpadów komunalnych odebranych w 2020 roku

Wykres 9 – Struktura odebranych w 2020 roku odpadów komunalnych

Należy w dalszym ciągu prowadzić działania związane z uświadamianiem mieszkańcom potrzeby segregacji odpadów oraz zachęcające do ich segregowania.

3.4.4 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA, SIEĆ GAZOWA I ZAOPATRZENIE W CIEPŁO

Gmina Samowystarczalna Energetycznie to gmina, na terenie której wytwarza się więcej energii niż wynosi jej sumaryczne zapotrzebowanie lub energia się równoważy. W ramach projektu (strategii gminy samowystarczalnej energetycznie) na obszarze Gminy zostanie przeprowadzona analiza miejscowych uwarunkowań, możliwości i zasobów w zakresie dyspozycyjnego wytwarzania energii i opracowanie bilansu energetycznego Gminy. Opracowana branżowa strategia ma wskazywać kierunki działań w celu osiągnięcia samowystarczalności energetycznej Gminy (nie ma konieczności ostrego określenia horyzontu czasowego osiągnięcia założonego celu)". Gmina Kruszyna ma realne szanse na realizację strategii pn. Gmina Samowystarczalna Energetycznie z rozwojem energetyki odnawialnej, w oparciu o istniejących inwestorów zewnętrznych - farmy fotowoltaiczne, rozwój energetyki prosumenckiej, budowa biogazowni, wykorzystującej bioodpady i różnego rodzaju kiszonki oraz resztki (pożniwne).

Na terenie gminy Kruszyna został wybudowany odcinek sieci gazowniczej niskiego napięcia od miejscowości Borowno do Zespołu Pałacowo-Parkowego w Kruszyńcu oraz odgałęzienie w ulicę Pocztową i częściowo w ulicę Księżycową i Sportową. Czynnymi odbiorcami gazu są: Urząd Gminy i Szkoła Podstawowa w Kruszyńcu

Aktualnie trwa budowa sieci gazowej. Podłączenia będą realizowane zgodnie ze złożonymi deklaracjami. Budowa sieci gazociągowej planowana jest w całej zabudowie Bogusławic.

Energia elektryczna na terenie gminy jest dostarczana z trzech źródeł zasilania, tj. ze stacji GPZ w Kłomnicach obsługującej Widzów, Widzówek, Teklinów, Lgota Mała, Wikłów, Jacków, Baby i Kruszyna. Ze stacji GPZ w Cykarzewie obsługującej Bogusławice oraz ze stacji GPZ Radomsko Kijów, Łęg i Pieńki Szczepockie. Usługi dystrybucji energii elektrycznej wykonują TAURON Dystrybucja S.A i PGE Dystrybucja S.A. Wymienione firmy są także największymi sprzedawcami energii elektrycznej.

W gminie Kruszyna nie ma systemowej sieci ciepłowniczej. Zdecydowana większość domów posiada kotłownie na paliwo stałe (węgiel, drewno). Systematycznie wzrasta udział kotłowni gazowych w tym również spalających gaz płynny.

3.4.5 INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Sieć telekomunikacyjna w Gminie Kruszyna jest dobrze rozwinięta i opiera się głównie na liniach światłowodowych. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

Teren Gminy Kruszyna obsługiwany jest przez firmę ALFANET, która oferuje szerokopasmowy dostęp do Internetu na bazie własnej, ciągle rozbudowywanej sieci światłowodowej. Dodatkowo placówki oświatowe na terenie Gminy dysponują siecią telekomunikacyjną, dającą szkołom dostęp do szybkiego, bezpiecznego i bezpłatnego Internetu, który powstał w ramach OSE - Ogólnopolska Sieć Edukacyjna.

3.4.6 ENERGIA ODNAWIALNA

Gmina Kruszyna posiada dobre warunki dla wprowadzania i eksploatacji specjalistycznych urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii (OZE). Preferowanymi urządzeniami typu OZE są systemy solarne, tj. kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, a także biogazownie, kotłownie na biomasę i pompy ciepła.

3.5 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

3.5.1 EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek wychowania przedszkolnego. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który stworzy młodzieży szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Kruszyna dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek wychowania przedszkolnego, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego.

Stan techniczny i funkcjonalność budynków oświatowych oraz urządzeń sportowo-rekreacyjnych z roku na rok podlega polepszaniu. Działania te powodują, że baza lokalowa spełnia określone standardy i normy użytkowe. Czynnikiem warunkującym stopień natężenia

prac remontowych w głównej mierze są finanse gminy Kruszyna. Ponadto gmina czyni starania o pozyskiwanie środków zewnętrznych biorąc udział w różnego rodzaju programach rządowych oraz projektach unijnych. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz gminy.

Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądanых społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. System edukacji w gminie powinien być oparty na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władze gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

W gminie Kruszyna funkcjonują 3 przedszkola samorządowe, 4 szkoły podstawowe w tym jedna prowadzona przez Fundację „Elementarz”. W Lgocie Małej szkoła podstawowa i przedszkole połączone są w Zespół Szkolno-Przedszkolny.

Typ jednostki	Miejscowość	Nazwa jednostki
Szkoła	Kruszyna	Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Kruszynie
	Widzów	Szkoła Podstawowa im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Widzowie
	Lgota Mała	Szkoła Podstawowa im. Henryka Drzazgi w Lgocie Małej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej
	Jacków	Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jackowie (prowadzona przez Fundację Elementarz)
Przedszkole	Kruszyna	Gminne Przedszkole w Kruszynie
	Widzów	Gminne Przedszkole w Widzowie
	Lgota Mała	Gminne Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej
	Jacków	Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Fundacji Elementarz w Jackowie

Tabela 11 - Sieć szkół i przedszkoli na terenie gminy Kruszyna w roku szkolnym 2020/2021

Każda placówka posiada pracownię komputerową, ze stałym łączem do Internetu, wyposażone w programy multimedialne i użytkowe, które wykorzystywane są w czasie zajęć dydaktycznych. Szkoły prowadzą własne strony internetowe.

Gmina Kruszyna wspiera najzdolniejszych uczniów, przyznając jednorazowo stypendia za wybitne osiągnięcia. Gmina wspiera w rozwoju nie tylko dzieci zdolne, ale zapewnia także fachową opiekę dzieciom wymagającym specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Szkoły dla których organem prowadzącym jest gmina Kruszyna są systematycznie remontowane i doposażone w pomoce dydaktyczne. Nauczyciele mają do dyspozycji tablice interaktywne, co jest pewnego rodzaju innowacją, monitory, projektory multimedialne, aparaturę nagłaśniającą. W szkołach są świetlice do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych oraz gabinety profilaktyki zdrowotnej. Do dyspozycji uczniów przy szkołach są place zabaw i boiska sportowe.

Przedszkola w Widzowie i Kruszynie są po kapitalnych remontach wewnętrznych oraz zewnętrznych.

W Lgocie Małej zajęcia opiekuńczo-wychowawcze są realizowane w budynku szkoły. Jest to stan przejściowy. Budynek przedszkola będzie rozbudowany i zmodernizowany do 2021 roku.

W szkole w Kruszynie jest sala gimnastyczna o parametrach odpowiadających normom sportowym. W Lgocie Małej i w Widzowie sale gimnastyczne stanowią trochę większe sale lekcyjne przystosowane w miarę możliwości do zajęć z wychowania fizycznego. W 2020 roku została rozpoczęta budowa sali gimnastycznej z zapleczem socjalno-sanitarnym dla uczniów i sportowców. Obiekt ma być oddany do użytku w 2022 roku. Szkoła w Jackowie nie posiada sali w ogóle. Na potrzeby zajęć wychowania fizycznego zagospodarowany został górny hol.

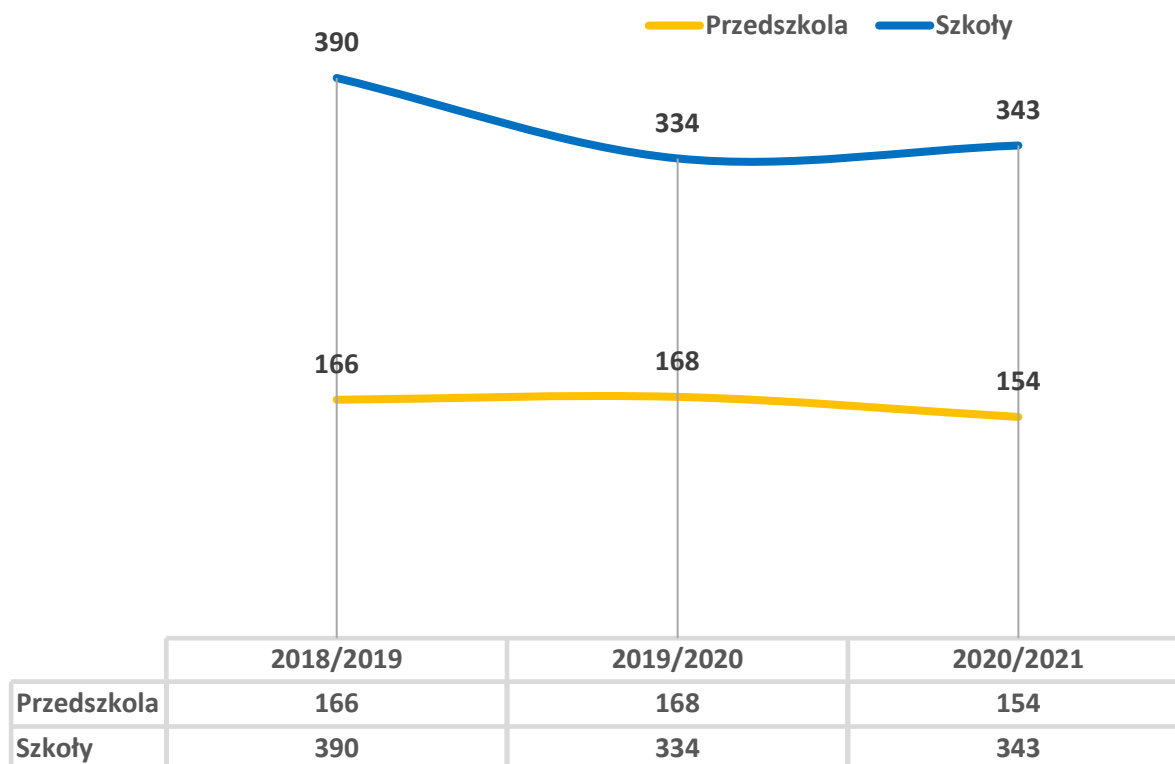
W 2020 roku zostały zakupione laptopy do nauki zdalnej dla uczniów ze wsparciem finansowym dotacji rządowych. Nauka odbywała się w większości w systemie zdalnym w związku z epidemią COVID-19.

Nazwa jednostki	Liczba uczniów w roku szkolnym		
	2018/2019	2019/2020	2020/2021
Gminne Przedszkole w Kruszynie	59	64	48
Gminne Przedszkole w Widzowie	49	50	46
Gminne Przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej	38	39	46
Oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej Fundacji Elementarz w Jackowie	20	15	14
Szkoła Podstawowa w Kruszynie z oddziałem gimnazjum	160	130	142
Szkoła Podstawowa w Widzowie z oddziałem gimnazjum	116	96	92
Szkoła Podstawowa w Lgocie Małej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Lgocie Małej	66	67	66
Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jackowie z nauczaniem domowym	48	41	43

Tabela 12 – Liczba uczniów w poszczególnych jednostkach oświatowych gminy Kruszyna w latach 2018 - 2021

Liczba miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego jest dostosowana do potrzeb rodziców. Gmina Kruszyna mierzy się z dostępnością do przedszkoli, a powodem tej sytuacji jest nie tyle brak miejsc w przedszkolach, jak nie zawsze zgodna z oczekiwaniami mieszkańców ich lokalizacja. Ogólnie ujmując wszystkie dzieci znajdują miejsce w gminnych przedszkolach. W Gminie Kruszyna aktualnie nie funkcjonuje żłobek.

Wykres 10 – Liczba uczniów z terenu gminy Kruszyna w podziale na przedszkola i szkoły podstawowe w latach 2018-2021

3.5.2 KULTURA I SPORT

Na terenie Gminy Kruszyna nie ma Gminnego Ośrodka Kultury. Zadania związane z upowszechnianiem kultury realizuje Urząd Gminy i Gminna Biblioteka Publiczna z Filią w Widzowie.

Przy GBP istnieją i prowadzą działalność: orkiestra dęta oraz zespół śpiewaczy Ale!babki.

- o Zespół Ale!babki, który od ponad 10 lat znacząco wpływa na rozwój kultury w Gminie i ocala od zapomnienia folklor i tradycje, promując przy tym gminę Kruszyna.
- o Orkiestra dęta przez wiele lat działała przy OSP Kruszyna. Powstała razem z jednostką ochotniczej straży pożarnej 100 lat temu. Działalność orkiestry była prowadzona z różną intensywnością, były też okresy całkowitego jej zawieszenia. Obecnie jest w fazie progresu i zwyżki formy. Kapelmistrz organizuje naukę gry na instrumentach dla chętnych członków orkiestry. Orkiestra występuje na koncertach powiatowych i lokalnych.

Przy GOPS od 2018 roku działa Klub Seniora. Organizowane są imprezy z okazji Dnia Seniora, Andrzejek, Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet itp., jak również wycieczki turystyczno-krajoznawcze.

W Gminie Kruszyna działa Biblioteka Publiczna, która realizuje zadania związane z promocją i upowszechnianiem czytelnictwa, jak również szeroko rozumianej kultury. Oprócz podstawowych zadań związanych z gromadzeniem i udostępnianiem księgozbioru BPGS organizuje spotkania autorskie, warsztaty, konkursy i uczestniczy w ogólnopolskich akcjach popularyzujących czytelnictwo takich jak Narodowe Czytanie.

Biblioteka włącza się w organizowane przez Gminę uroczystości, a także współpracuje z placówkami oświatowymi z terenu Gminy.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kruszynie posiada Filię w Widzowie.

Wyszczególnienie	GBP w Kruszynie	Filia w Widzowie
Księgozbiory w woluminach	13 034	7 417
Liczba wypożyczeń księgozbioru w woluminach	4 504	860
Liczba czytelników	404	92

Tabela 13 - Księgozbiór GBP i jej filii. Dane za rok 2020

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznych takich jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Stale rozwijana, szeroka baza sportowo-rekreacyjna pozwala mieszkańcom aktywnie spędzać czas wolny. Do uprawiania sportu zachęcają aktywnie działające na terenie Gminy kluby i stowarzyszenia sportowe. Wiodącą dyscypliną sportu jest piłka nożna. Cieszy się ona wielką popularnością wśród lokalnej społeczności i jest mocno wspierana przez Gminę Kruszyna.

Wyjątkowość wśród dyscyplin sportu preferowanego przez lokalne kluby stanowi łucznictwo. Przy ULKS „Kmicic” funkcjonuje sekcja łucznicza. Grupa sportowców pod kierownictwem emerytowanego nauczyciela Włodzimierza Wasiaka aktywnie trenuje strzelanie z łuku, bierze udział w turniejach i konkursach tym samym promując Kruszyne.

Od dwóch lat istnieje stowarzyszenie „Oleńka” skupiające amatorów gimnastyki akrobatycznej.

W gminie działają następujące kluby i stowarzyszenia:

- o Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Kmicic” Kruszyna
- o Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Unia-Polonia” Widzów
- o Klub Sportowy „Płomień” Lgota Mała
- o Klub Sportowy „Oleńka” w Kruszyne
- o „Przyszłość jest w Nas” – stowarzyszenie z siedzibą w Widzowie
- o „Towarzystwo Przyjaciół Kruszyne”
- o Stowarzyszenie „Pomocy Obywatelskiej na rzecz Wiedzy, Edukacji i Rozwoju” POWER w Lgocie Małej

Wszystkie wyżej wymienione działania sportowe i kulturalne mają znaczenie również dla integracji społeczeństwa lokalnego, wspierają promocję Gminy, współkreują rozwój w duchu zdrowia fizycznego i w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

3.5.2.1 INFRASTRUKTURA SPORTOWA

Istniejącą infrastrukturę sportową można podzielić na dwie zasadnicze grupy, tj. zlokalizowaną w budynkach szkolnych i w ich otoczeniu oraz będącą w posiadaniu lokalnych klubów sportowych i poszczególnych sołectw. W poszczególnych sołectwach istnieją następujące obiekty sportowe:

- o Bogusławice – niepełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej wyposażone w piłkochwyty za bramkami oraz trawiaste boisko do siatkówki.

- o Kruszyna – szkolna sala gimnastyczna o wymiarach wewnętrznych 12m x 24m o nawierzchni z drewnianego parkietu, posiadająca boiska do koszykówki i siatkówki oraz niewielką galerię dla publiczności. Na placu szkolnym funkcjonuje ogrodzony i wyposażony w piłkochwyty i sztuczne oświetlenie, kompleks boisk wraz z zapleczem sanitarno-szatniarskim, wybudowany w ramach programu „Moje Boisko-Orlik 2012”. Część sportową stanowi boisko piłkarskie ze sztucznej trawy oraz poliuretanowe wielofunkcyjne boisko do koszykówki, siatkówki i tenisa. Z pełnowymiarowego boiska trawiastego wyposażonego w piłkochwyty od strony wschodniej i południowej oraz częściowo sztuczne oświetlenie, korzysta Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Kmicic Kruszyna.
- o Baby – brak obiektów sportowych.
- o Jacków – przyszkolne trawiaste mini boisko do piłki nożnej, boisko do siatkówki plażowej oraz asfaltowe boisko do koszykówki.
- o Widzów – przyszkolne niepełnowymiarowe poliuretanowe boisko do piłki nożnej, posiadające ogrodzenie pełniące także funkcję piłkochwyty, wyposażone w sztuczne oświetlenie oraz poliuretanowe boisko do siatkówki i tenisa. Pełnowymiarowe trawiaste boisko do piłki nożnej posiada Uczniowski Ludowy Klub Sportowy Unia-Polonia Widzów. Jego wyposażenie stanowią piłkochwyty zlokalizowane za bramkami oraz kontenerowe zaplecze szatniarskie.
- o Widzówek – trawiaste mini boisko do piłki nożnej i boisko do siatkówki plażowej zlokalizowane wspólnie z placem zabaw dla dzieci.
- o Teklinów - trawiaste mini boisko do piłki nożnej.
- o Pieńki Szczepockie - brak obiektów sportowych.
- o Lgota Mała – przyszkolne mini boisko do piłki nożnej z nawierzchnią ze sztucznej trawy. Boisko jest wyposażone w ogrodzenie, będące równocześnie piłkochwyty. Oddzielne trawiaste pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej posiada Klub sportowy Płomień Lgota Mała. Boisko zostało wyposażone w piłkochwyty za bramkami oraz kontenerowe zaplecze sanitarno-szatniarskie.
- o Wikłów – na terenie dzierżawionym od Administracji Lasów Państwowych istnieje trawiaste mini boisko do piłki nożnej.
- o Łęg- Kijów – brak obiektów sportowych.

3.5.3 OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna jest realizowana na terenie Gminy przez Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kruszynie. Mieszkańcy korzystają z usług lekarza rodzinnego oraz specjalistów: neurologa, ortopedy, kardiologa, okulisty, pediatry, ginekologa, stomatologa. W ramach współpracy z NFZ działa także rentgen, oraz punkt poboru materiału do badania laboratoryjnego. Leki nabyć można w aptece w Kruszynie oraz w punkcie aptecznym w Widzowie.

3.5.3.1 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną na terenie Gminy Kruszyna działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie. Ośrodek realizuje zadania wynikające głównie z ustawy o pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, m.in. koordynuje rozwiązanie problemów społecznych na terenie Gminy.

Kadrę Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszynie stanowią: kierownik oraz 6 pracowników biurowych oraz 3 osoby na niepełnych etatach do świadczenia usług opiekuńczych.

W ramach pomocy społecznej udzielane są następujące świadczenia:

- o świadczenia pieniężne: zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe,
- o świadczenia w naturze: np.: zakup opału, posiłków, artykułów żywnościowych, itp.
- o usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- o poradnictwo i interwencje w rodzinach, w których występują dysfunkcje,
- o działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku zamieszkania.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Wyplacona kwota	Liczba świadczeń
Zasiłki stałe	21	94 956,07	194
Zasiłki okresowe ogółem:	8	13 070,48	46
Zasiłki celowe i w naturze ogółem;	66	27 466,37	66
Usługi opiekuńcze	9	100 952,36	3267 godzin
Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”:		27 165, 50	150
o posiłek dla dzieci w szkołach	50 osób 2 uczniów	336,00	61
o zasiłek celowy - żywność	48 osób	26 829,50	89
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	6	169 778,77	66 m-cy
Schronienie dla osób bezdomnych	4	28 020,00	32 m-ce

Tabela 14 - Zadania realizowane przez GOPS w oparciu o ustawę o pomocy społecznej w 2020 roku

GOPS Kruszyna realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W 2020 roku wydano 10137 kg. artykułów żywnościowych. Pomoc otrzymało 167 osób.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie realizuje wypłatę: świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rządowy program „Rodzina 500+, program „Dobry start”.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób/rodzin	Wyplacona kwota [zł]	Liczba wypłaconych świadczeń
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	176 rodzin	421 763,00	3 498
Zasiłki rodzinne „złotówka za złotówkę”	22 rodziny	41 662,09	697
Zasiłki pielęgnacyjne	102 osoby	247 754,00	1.148
Świadczenia pielęgnacyjne	32 osoby	635 975,00	346
Specjalny zasiłek opiekuńczy	7 osób	29 140,00	47
Świadczenie rodzicielskie	12 osób	82 412,00	87

Tabela 15 - Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowane przez GOPS w 2020 roku

1) Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia alimentacyjne otrzymały 23 osoby na kwotę 95 756,60 zł.

2) Zadania z zakresu rządowego program „Rodzina 500+”

Świadczenie wychowawcze wypłacono dla 813 dzieci, dla 540 rodzin w tym:

- o na pierwsze dziecko dla 596 dzieci,
- o na drugie i kolejne dziecko dla 230 dzieci.

3) Zadania z zakresu rządowego programu Dobry Start”

Jednorazowe świadczenie w kwocie 300 zł. wypłacono dla 349 rodzin w tym dla 547 dzieci na łączną kwotę 164 100 zł.

4) Stypendia dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.

Stypendium szkolne otrzymało 27 uczniów z 15 rodzin na kwotę 24 963,57 zł.

5) Zadania określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych oraz ustawie prawo energetyczne – dodatki energetyczne.

Dodatki mieszkaniowe otrzymały 2 rodziny na łączną kwotę 1 634,63 zł.

Dodatki energetyczne otrzymały 2 rodziny na łączną kwotę 306,78 zł.

6) Od 2012 r. realizowany jest resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w ramach którego zatrudniony jest asystent rodziny, który wspiera rodziny przeżywające trudności opiekuńczo-wychowawcze. W 2020 r. pod opieką asystenta rodziny było 7 rodzin.

7) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Kruszynie powołany Uchwałą Rady Gminy Kruszyna wspiera rodziny doświadczające przemocy. W 2020 r. działania pomocowe, interwencyjne prowadzone były w 1 rodzinie, w której założono „Niebieską kartę”.

8) Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu 18 lub 25 roku życia otrzymują kartę na okres ważności orzeczenia. W 2020 r. o wydanie karty dużej rodziny wystąpiło 11 rodzin. Dla tych rodzin wydano 22 karty.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie w związku ze swoją misją niesienia skutecznej pomocy mieszkańcom Gminy Kruszyna w przewyżnianiu trudnych sytuacji

życiowych duży nacisk kładzie na realizację środowiskowej pracy socjalnej tj. na pracę z lokalną społecznością poprzez stałą i ścisłą współpracę z instytucjami z terenu Gminy, organizacjami pozarządowymi, identyfikowanie potrzeb i określanie kierunków rozwoju wybranych zagadnień polityki społecznej.

3.5.3.2 BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

3.5.3.2.1 Ochrona przeciwpożarowa

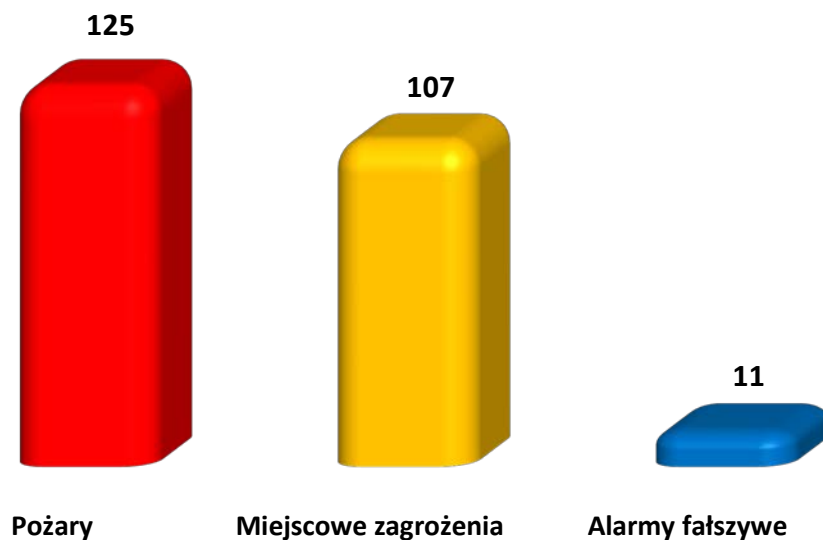
W ramach ochrony mieszkańców Gmina Kruszyna dba o gotowość bojową jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. Na terenie gminy działa 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: OSP Kruszyna, OSP Widzów, OSP Bogusławice, OSP Jacków, OSP Lgota Mała i OSP Łęg, które odpowiadają za bezpieczeństwo publiczne oraz bezpieczeństwo pożarowe. Dwie jednostki, tj. OSP w Kruszyńce i OSP w Widzowie włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy to integralna część organizacji bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, mający na celu ratowanie życia, zdrowia, mienia i środowiska. Przynależność do tego systemu świadczy o wysokim stopniu wykształcenia oraz przygotowania do akcji ratowniczych.

Poza działaniami ratowniczo – gaśniczymi w czasie pożarów wyposażenie i wykształcenie w OSP umożliwia prowadzenie następujących działań:

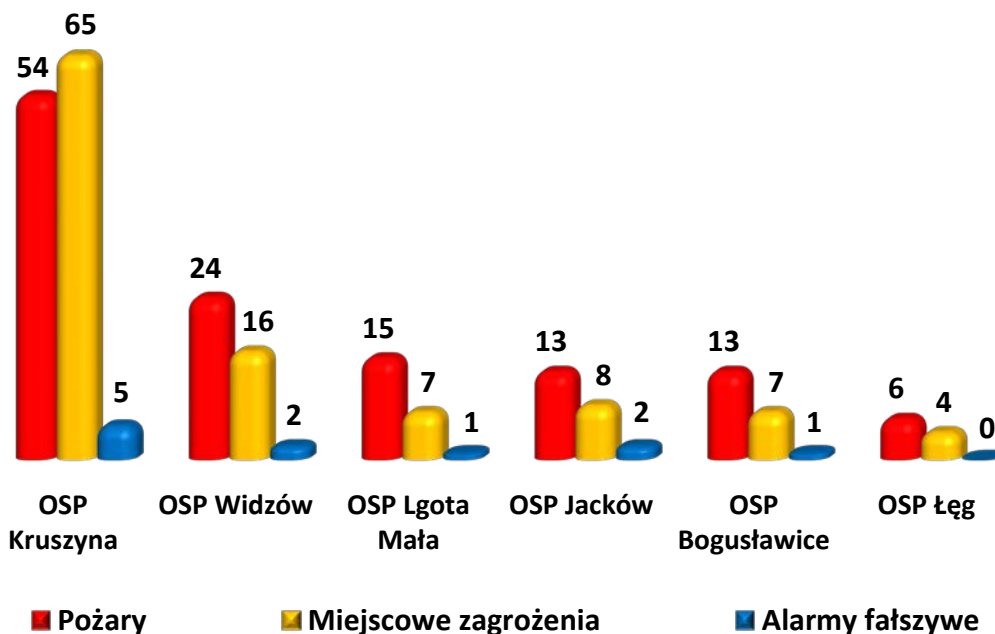
- o Ratownictwa technicznego i drogowego
- o Ratownictwa powodziowego i nawodnego
- o Ratownictwa medycznego
- o Ratownictwa wysokościowego
- o Poszukiwawczo-ratowniczych

W roku 2020 ogólna ilość interwencji OSP wyniosła 243, z czego 125 zdarzeń to pożary, 107 to miejscowe zagrożenia typu wypadki komunikacyjne, wiatrołomy, zalania, czy też likwidacje gniazd szerszeni, a 11 to alarmy fałszywe.

Wykres 11 - Interwencje jednostek OSP Gminy Kruszyna w 2020 roku

Wykres 12 - Zestawienie wyjazdów jednostek OSP Gminy Kruszyna w 2020 roku

Liczba członków ochotniczych straży pożarnych w 2020 roku wynosiła 103. Są to druhowie, którzy posiadają aktualne badania lekarskie, przeszkolenie i ubezpieczenie. Każda jednostka

wyposażona jest w podstawowy sprzęt gaśniczy i dysponuje pojazdem ratowniczo-gaśniczym, a jednostki włączone do KSRG posiadają po dwa samochody specjalnego przeznaczenia.

W trosce o zwiększenie bezpieczeństwa jednostki OSP są systematycznie doposażane w niezbędny sprzęt ratowniczy z udziałem środków gminy.

3.5.3.2.2 Zarządzanie kryzysowe, obrona cywilna i sprawy obronne

Do realizacji zadań związanych z bezpieczeństwem obywateli powołany został Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Działania zespołu koncentrują się na przygotowaniu i doskonaleniu funkcjonowania Gminy w warunkach kryzysowych. Należą do nich zadania związane z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń, a także obrony cywilnej, ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenie i utrzymanie gminnego magazynu przeciwpowodziowego na terenie Gminy Kruszyna. Są to zadania własne gminy i finansowane w ramach środków zabezpieczonych w budżecie. Zespół realizuje także zadania zlecone przez organy administracji państwowej.

W celu szybkiego reagowania i przekazywania komunikatów dla ludności o zagrożeniach monitorowane są na bieżąco ostrzeżenia o niekorzystnych warunkach atmosferycznych. W celu ostrzegania i alarmowania wykorzystywane są syreny alarmowe na strażnicach OSP. Ich stan techniczny jest prawidłowy, remonty oraz modernizacje finansowane są z budżetu gminnego. W tej chwili na terenie gminy działa 6 systemów DSP, tj. jedna syrena alarmowa elektroniczna, która znajduje się w OSP Kruszyna i po jednej syrenie alarmowej mechanicznej w pozostałych jednostkach OSP. Około 98 % ludności objęta jest Systemem Wczesnego Alarmowania, pozostałe osoby mieszkają na terenach poza zasięgiem syren OSP.

3.6 SYTUACJA FINANSOWA GMINY

Głównym celem działania Gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Dodatkowo zadania gmin koncentrują się w obszarach niekomercyjnych. Zadania samorządów obejmują działania nie przynoszące komercyjnych korzyści. Realizacja usług społecznych na odpowiednim poziomie wymaga właściwego gospodarowania zasobami. Zarządzanie finansami to jedno z najważniejszych zadań gminy, przedmiot troski zarówno władzy stanowiącej, czyli Rady Gminy, jak i wykonawczej - Wójta. Samorządy opierają zarządzanie finansami na świadomym kierowaniu środków w obszary dające najlepszą skuteczność i realizujące najważniejsze potrzeby mieszkańców.

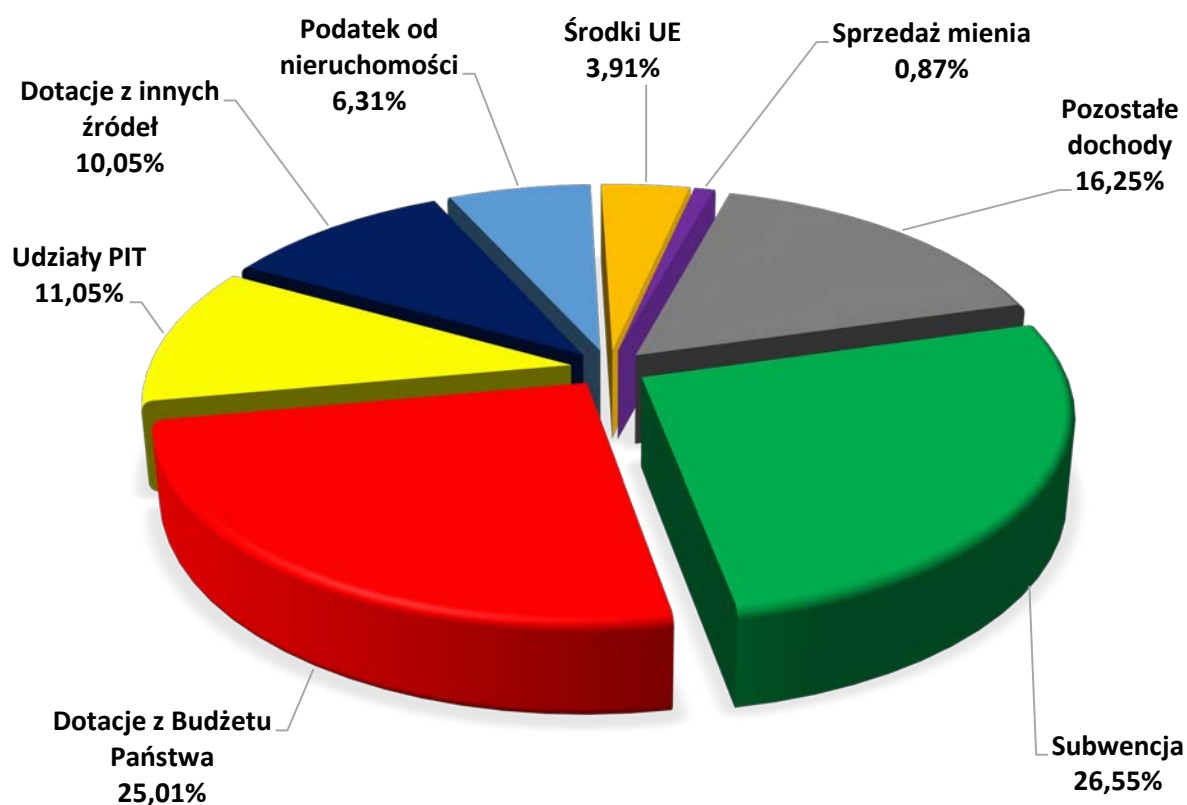

Oczywiste jest kierowanie środków na zadania, przy realizacji których można uzyskać efektywną dźwignię finansową dzięki dopłatom bezzwrotnym lub pożyczkom/kredytom na preferencyjnych warunkach. Niniejsza strategia obejmuje nową perspektywę unijną 2021-2027. Ze względu na wymagany udział własny beneficjentów ważna jest dbałość o zapewnienie dobrego planowania finansowego. Utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami a wydatkami w perspektywie wieloletniej to zadanie realizowane wspólnie przez Radę Gminy i Wójta.

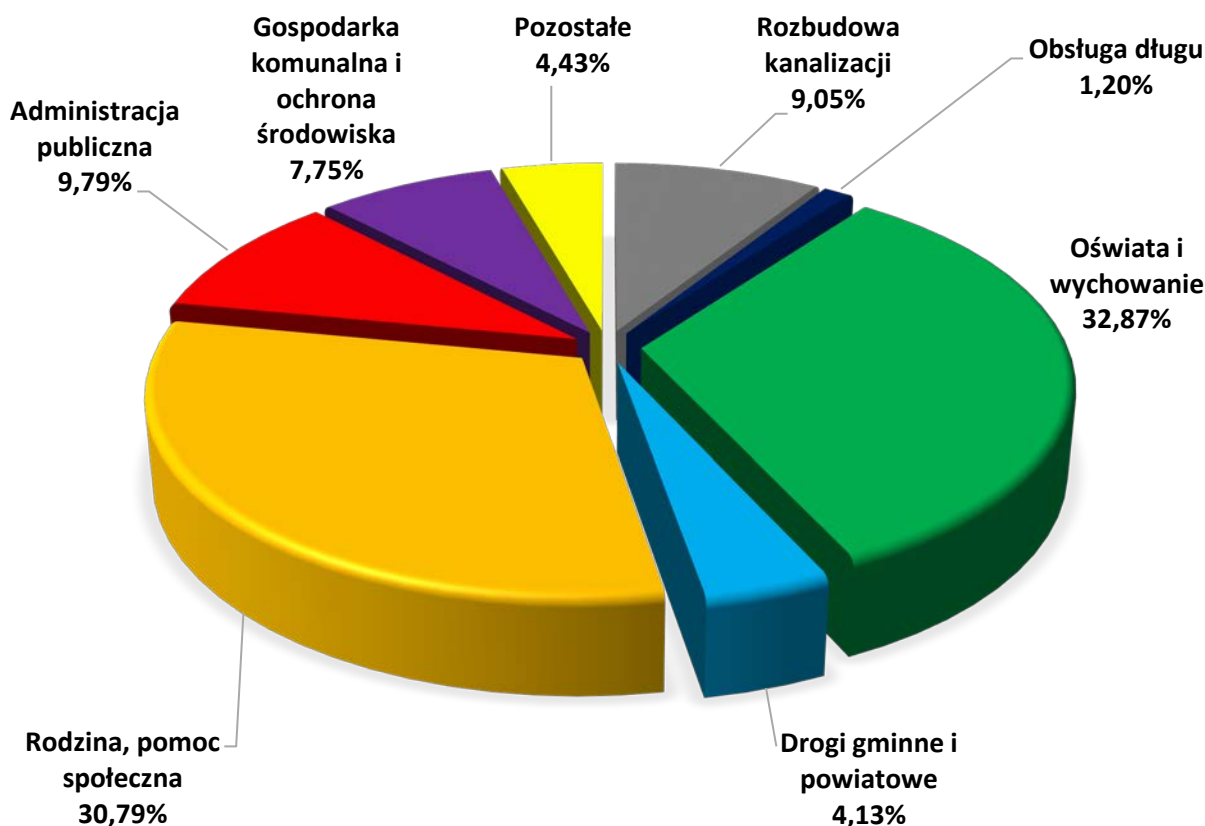
W roku 2020 Gmina Kruszyna osiągnęła dochody w kwocie 30 143 572,64 zł

Wydatki Gminy Kruszyna w roku 2020 wyniosły łącznie 25 251 433,08 zł

W 2020 roku wypracowano nadwyżkę budżetową w kwocie 4 882 139,56

Wykres 13 - Źródła dochodów gminy Kruszyna w 2020 roku

Wykres 14 - Wydatki gminy Kruszyna w 2020 roku

Zadłużenie gminy Kruszyna na koniec 2020 roku z tytułu kredytów, pożyczek, obligacji wynosiło 11 362 312,00 zł co w przeliczeniu na jednego mieszkańca daje kwotę 2 387,54 zł.

Bieżące dokumenty finansowe są dostępne na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Kruszyna pod adresem: <http://bip.kruszyna.pl/?c=101>.

4 WYBÓR STRATEGII GMINY KRUSZYNA

4.1 ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY KRUSZYNA

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze Gminy nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów cząstkowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza, iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej - wzmacniającej akcent gospodarczy). Dodatkowo należy pamiętać o rozwiązywaniu najważniejszych problemów lokalnej społeczności.

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego gminy:

- 1) Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny.
- 2) Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów - przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki; wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
- 3) Zasada równoważenia rozwoju - niwelowania słabych i wzmacniania silnych stron gminy - w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych.
- 4) Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców - aktualnie środowiskiem naturalnym nazywa się wszystkie zjawiska otaczające człowieka.
- 5) Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji - poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania gminy.
- 6) Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji - powszechnie stosowana zasada w ramach Unii Europejskiej.
- 7) Zasada koncentracji środków - obowiązująca w Unii Europejskiej zasada wskazująca, że koncentracja środków na mniejszej liczbie zadań daje lepsze efekty niż rozproszone wspieranie wielu zadań grożące nieefektywnym wykorzystaniem środków.
- 8) Zasada subsydiarności - oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny.
- 9) Zasada przystępności - prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad niniejszą strategią wzięto pod uwagę specyfikę gminy, jaką jest Gmina Kruszyna. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej Gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

4.2 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad Strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. W kwietniu 2021 roku na podstawie zarządzenia Wójta powołano Zespół Zadaniowy do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna na lata 2021-2027. Zespół uczestniczył w przygotowaniu informacji niezbędnych do opracowania Strategii oraz włączył się w zakres merytoryczny. Ponadto na wszystkich etapach prac stosowano maksymalizację efektu partycypacji poprzez konsultacje społeczne. Analiza SWOT została przeprowadzona na podstawie następujących źródeł:

- o Ankiety PAPI, CAWI - wzór ankiety znajduje się w załączniku,
- o Dokumenty strategiczne Gminy.

W terminie od 5 lipca 2021 roku do 20 lipca 2021 roku dostępna była ankieta dla mieszkańców. Ankietę można było wypełnić w wersji elektronicznej lub papierowej. Uzyskano 105 wyników. Konsultacje społeczne odbywały się od 26 sierpnia 2021 roku do 1 października 2021 r. Nie zgłoszono żadnych uwag (protokół z konsultacji znajduje się w załączniku).

W ramach ankiet uzyskano bardzo wiele wartościowych informacji i wniosków. Układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych Celach Strategicznych, Programach i Działaniach. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu gminnego. Są natomiast cenną informacją dla władz Gminy pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców.

Najważniejsze wnioski i uwagi wypracowane przez uczestników konsultacji i wynikające z przeprowadzonych ankiet (kolejność nie oznacza wagi):

- o Stan infrastruktury drogowej wymaga zdecydowanych działań, najbardziej pożądanym jest budowanie ścieżek rowerowych i chodników
- o Mieszkańcy zwracali szczególną uwagę na komunikację zbiorową, dostępność do lekarza oraz świadczenie usług zdrowotnych

- o Ważne dla mieszkańców jest kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej a także możliwość budowy sieci gazowej;
- o Ankietowani wskazywali także na potrzebę rozszerzenia oferty kulturalnej i zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy
- o Kolejną istotną kwestią jest poziom kształcenia w szkołach, dostępność do zajęć dodatkowych dla dzieci oraz kursy i szkolenia dla dorosłych
- o Należy poprawić stan terenów rekreacyjnych, estetykę miejscowości, zadbać o stan placów zabaw
- o Bardzo ważne jest zwrócenie uwagi na stan powietrza oraz narażenie na hałas.

4.3 ANALIZA SWOT GMINY KRUSZYNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- o Położenie Gminy - o Brak uciążliwego przemysłu - o Współpraca z sąsiadującymi gminami i powiatami - o Dobrze działające rolnictwo - o Kultywowanie tradycji - o Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna - o Cenne zabytki kultury - o Relatywnie stabilna sytuacja demograficzna mimo ujemnego przyrostu naturalnego - o Spokojna i bezpieczna okolica odpowiednia dla rodzin z dziećmi i osób starszych - o Sprawny samorząd - o Dobre warunki dla potencjalnych inwestorów - o Zorganizowany system wywozu odpadów komunalnych	- o Niepełne wykorzystanie terenów leśnych i obszarów przyrodniczych - o Brak chodników - o Niewystarczająca ilość środków na remonty i modernizację infrastruktury drogowej - o Silny indywidualizm mieszkańców, brak poczucia konieczności wspólnego działania dla ogólnego dobra/rozwoju - o Niewystarczająco rozwinięta sieć gazowa - o Niewielki kapitał społeczny - o Niewielka ilość stowarzyszeń i organizacji społecznych - o Niewystarczające środki na dofinansowanie oświaty i kultury - o Uboga oferta turystyczna - o Hałas i zanieczyszczenia (bliskość trasy A1)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- o Możliwość korzystania z zajęć pozalekcyjnych - o Dobry stan techniczny obiektów szkolnych i ich wyposażenia - o Pracownie komputerowe w szkołach - o Sprawnie działający system ochrony przeciwpożarowej i ratowniczy	- o Brak ścieżek rowerowych - o Mała ilość imprez kulturalnych i rozrywkowych - o Brak przedsiębiorczości mieszkańców - o Niewystarczająca dostępność komunikacyjna - o Zły rynek pracy, brak ofert pracy

SZANSE	ZAGROŻENIA
- o Kurczenie się powierzchni inwestycyjnych i wysoka cena gruntów pod inwestycje na terenach sąsiednich - o Dostępność środków zewnętrznych co wspierałoby: powstawanie nowych miejsc pracy, specjalizację gospodarstw rolnych, poprawę infrastruktury - o Tworzenie nowych miejsc pracy poprzez przyciągnięcie kapitału wewnętrznego i zewnętrznego - o Wykorzystanie i wzmocnienie inicjatywy społeczności gminy (m.in. poprzez dostarczanie szeroko rozumianej informacji) - o Rozwój turystyki i agroturystyki (w tym m.in. budowa ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych)	- o Spadek przyrostu naturalnego (starzenie się społeczeństwa gminy) - o Migracje ludności poza teren gminy - o Konkurencja innych obszarów - o Warunki klimatyczne - o Niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy - o Ograniczenie dostępnych środków przeznaczonych na oświatę i kulturę - o Zagrożenia związane z trasą A1 (np. zwiększenie się liczby wypadków) - o Pandemie - o Migracja młodych, wykształconych fachowców do większych ośrodków miejskich - o Niestabilna polityka fiskalna państwa wobec małych i średnich firm - o Brak stabilności przepisów prawa, zwłaszcza dotyczących samorządów

SZANSE	ZAGROŻENIA
- o Rozwój gospodarstw ekologicznych (dobre gleby, tradycje, bliskość rynku zbytu, długi okres wegetacji) - o Promocja gminy (m.in. poprzez organizowanie cyklicznych corocznych imprez promujących gminę) - o Rozwój budownictwa jednorodzinnego (w gminie jest duża liczba działek budowlanych) - o Współpraca z otoczeniem i zagranicą w zakresie pozyskiwania informacji na temat rozwoju, promocji itp. - o Rozbudowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej - o Rozwój agroturystyki - o Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rzecz rozwoju - o Wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo dla rozwoju turystyki z zachowaniem ochrony środowisk naturalnych - o Rozwój turystyki kilkudniowej i weekendowej - o Pozyskanie zewnętrznych inwestorów strategicznych - o Rozbudowa bazy rehabilitacyjnej dla niepełnosprawnych i osób starszych - o Wprowadzenie preferencji podatkowych dla podmiotów gospodarczych inwestujących w gminie	- o Brak rozwiązań systemowych w zarządzaniu gospodarką wodną (spółki wodne) - o Obniżenie lustra wody

SZANSE	ZAGROŻENIA
- o Wzrost dochodów firm i gminy poprzez aktywizację gospodarczą terenów wiejskich - o Poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury - o Dalsze wyposażanie Gminy w sieć kanalizacyjną - o Budowa sieci gazowej - o Duże możliwości rozwoju sportu przy wykorzystaniu już istniejącej infrastruktury - o Możliwości związane z trasą A1 (np. powstawanie nowych przedsiębiorstw)	

Tabela 16 - Analiza SWOT Gminy Kruszyna

Analiza SWOT pokazuje, że Gmina Kruszyna powinna nadal rozwijać się w oparciu o swoje korzystne położenie wykorzystując w tym celu wieloletnie tradycje. Dobrze rozwinięta sieć dróg może pomóc w poszukiwaniach zarówno turystów, inwestorów jak i osób zainteresowanych osadnictwem w czystej i pięknej okolicy. W świetle starzenia się społeczeństwa ten kierunek może być interesującą możliwością rozwoju. Gmina powinna dalej rozwijać ten potencjał redukując swoje słabości podnosząc poziom usług, np. rozwijając poziom budownictwa mieszkaniowego, jakość sieci komunikacyjnej itp. Walory Gminy podnoszą niewykorzystane w pełni możliwości agroturystyczne, przede wszystkim w oparciu o interesujące otoczenie. Niemniej realizacja tego celu wymaga konsekwentnego wzmocnienia dotychczasowych działań, takich jak poprawa stanu infrastruktury (przede wszystkim rozwinięcie sieci kanalizacyjnej, gazowej, ścieżek rowerowych), dbałość o infrastrukturę kulturalną sportową. Propagowanie ekologicznych form rolnictwa doskonale wpisuje się w obraz Gminy zachęcającej do osiedlenia się w niej. Ponadto, aby wzmocnić możliwości finansowe realizacji przedsięwzięć należy szukać możliwości wsparcia dla budżetu poprzez środki zewnętrzne. Oczywiście wśród zewnętrznych najważniejszą opcją jest maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych, głównie z UE (warto zwrócić uwagę także

na środki krajowe, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej)). Trzeba też poszukiwać możliwości realizacji wybranych zadań w inny sposób, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Dotyczy to zwłaszcza projektów związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych. Warto przy tym podkreślić, że poprawa stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej będzie silnym czynnikiem wzrostu, zarówno wewnętrznego jak i opartego o imigrację. Należy także poszerzać współpracę z ościennymi gminami.

Sprowadzając powyższe uogólnione omówienie wyników analizy SWOT Strategia Gminy Kruszyna powinna skoncentrować się na wykorzystaniu szans, poprzez:

- o dalszy rozwój rolnictwa, także poprzez rozwój rolnictwa ekologicznego,
- o dalszy rozwój przedsiębiorczości, w szerokim rozumieniu, nie tylko w zakresie powiększania ilościowego dotychczasowych działalności ale także poszukiwania nowych rozwiązań gospodarczych i tworzenia miejsc pracy przyjaznych m. in. osobom zaangażowanym w produkcję, handel i usługi związane z rolnictwem. Działania te mają tworzyć spójną, przyjazną infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości,
- o warto również poszerzać ofertę kulturalną oraz rozbudować bazę sportową sprzyjającą napływowi potencjalnych mieszkańców (np. agroturystyka, siłownie na powietrzu, ścieżki rowerowe, ścieżki zdrowia), turystów i inwestorów,
- o pojedyncza gmina jest zbyt mała, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku, dlatego ważnym elementem służącym rozwojowi jest współpraca z otoczeniem. Stąd waga współpracy z wieloma organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gminy oraz sąsiednimi gminami, powiatem i partnerami z zagranicy,
- o jednocześnie należy zwrócić uwagę na zagadnienie dobrej komunikacji, szczególnie jeśli chodzi o nawierzchnię dróg i infrastrukturę około drogową np. oświetlenie,
- o najciekawszym i prawdopodobnie najtrudniejszym wyzwaniem staje się problem demografii. Niemniej warto pamiętać, że w skali pojedynczej Gminy rozwiązaniem może być nie tylko rozwój wewnętrzny. Do gminy dającej dobre warunki życia będą przybywać nowi mieszkańcy z zewnątrz - chcący zamieszkać w cichej i spokojnej okolicy, z dala od miejskiego zgiełku. Taka migracja może pomóc w rozwiązywaniu problemów demograficznych. Dlatego należy przygotować możliwości osadnicze - np. poprzez uzbrojenie terenów i właściwe przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego,

- o należy przygotować się na poszerzenie usług senioralnych - perspektywy demograficzne dla kraju wyglądają niekorzystnie w sytuacji starzejącego się społeczeństwa.

4.4 WIZJA I CELE STRATEGICZNE GMINY KRUSZYNA

Wizją Gminy Kruszyna jest stworzenie środowiska przyjaznego mieszkańcom i przedsiębiorcom oraz podniesienie poziomu ich życia przez zapewnienie trwałego, zrównoważonego rozwoju.

Poniżej zaprezentowane cele strategiczne dotyczące konkretnych obszarów rozwoju.

Określiwszy główne kierunki rozwojowe Strategii określono podstawowe Cele Strategiczne dla Gminy Kruszyna.

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na pojawianie się nowych mieszkańców, powstawanie nowych miejsc pracy i ciągły rozwój społeczno-ekonomiczny gminy.

5 CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGII GMINY KRUSZYNA

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy operacyjne.

W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i niebędące inwestycjami.

W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna.

5.1 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „ROZWÓJ GOSPODARCZY”

CEL STRATEGICZNY 1	ROZWÓJ GOSPODARCZY
Program operacyjny 1.1	Dalsze tworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje
Działanie 1.1.1	Wyznaczanie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość powierzchni objęta planem
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (np. zwolnienie z podatków)
Potencjalne źródło	Środki własne, środki zewnętrzne

finansowania	
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Reklama w mediach, lobbing wśród przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej przedsiębiorcom
Opis Działania	Współpraca z ogólnopolskimi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i mediami branżowymi, promocja oferty inwestycyjnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba spotkań/wyjazdów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego

Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.2.3	Budowa/przebudowa/modernizacja dróg dojazdowych do pól
Opis Działania	Budowa/przebudowa/modernizacja dróg dojazdowych do pól sukcesywnie w poszczególnych sołectwach
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg lub wartość inwestycji
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania produktów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie gminy, powiatu i poza jego granicami, stworzenie ulg (zachęt) do upraw ekologicznych oraz rynku certyfikującego skup produktów BIO
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba jarmarków, dożynek etc.
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej
Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja/współorganizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o gleby, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń

Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Tworzenie i wspieranie programów pomocowych i informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów, liczba lokalnych aktów prawnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działające organizacje rolnicze (oraz indywidualnych rolników) i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego
Opis Działania	Pomoc w otwieraniu działalności gospodarczej osobom zagrożonym wyłączeniem społecznym np. rozwój spółdzielni socjalnych, lokalnych centrów integracji społecznych
Potencjalne	Środki własne, środki zewnętrzne

źródło finansowania	
Miernik oceny	Liczba beneficjentów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (szlaki piesze, rowerowe, konne, nordic walking, ścieżki edukacyjne, punkty widokowe), rozbudowa miejsc wypoczynku przy szlakach (wiaty, stoły). Szlaki rowerowe, niech łączą atrakcje, stworzenie na bazie istniejących ścieżek nowych szlaków, np. historyczny.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych szlaków, atrakcji
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, Starostwo Powiatowe w Częstochowie, Lokalna Grupa Działania Subregion Północny
Działanie 1.4.2	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne, zachęcenie rolników do tworzenia zagród edukacyjnych, np. zagospodarowanie nieużytków i stworzenie tam ścieżek przyrodniczych, rozwój pszczelarstwa
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników urzędu gminy, liczba szkoleń
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.4.3	Promocja walorów Gminy
Opis Działania	Promocja walorów gminy, odnowa miejscowości, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój systemu informacji

	wizualnej, wykorzystanie form elektronicznych, współpraca z regionalnymi organizacjami i stowarzyszeniami, współpraca z mieszkańcami.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 1.4.4	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej
Opis Działania	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej poprzez akcje promocyjne, reklamę w mediach itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna

Tabela 17 - Cel strategiczny 1

5.2 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

CEL STRATEGICZNY 2	BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych
Opis Działania	Budowa dróg Naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych Położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych dróg
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna

Działanie 2.1.2	Budowa chodników
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych
Opis Działania	Dotyczy w pierwszym rzędzie odcinków dróg, gdzie występują zabudowania, miejsc niebezpiecznych (przejścia dla pieszych). Podstawowy zakres: demontaż starych opraw elektrycznych i źródeł światła i montaż nowych źródeł energooszczędnych (LED)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Ilość kilometrów oświetlonych dróg, liczba punktów świetlnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym
Opis Działania	W zależności od potrzeb miejscowych dbałość o właściwe oznakowanie poziome i pionowe, szkolenia, działania informacyjne (np. bezpieczeństwo na drogach, zajęcia dla dzieci)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, Starostwo Powiatowe w Częstochowie
Działanie 2.1.5	Prowadzenie działań lobbujących na rzecz modernizacji dróg powiatowych
Opis Działania	Lobbing, organizacja spotkań
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne

Miernik oceny	Liczba działań
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy w Kruszynie
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych, wodociągowych, wymiana pokryć dachowych
Działanie 2.2.1	Rozbudowa i modernizacja systemu odprowadzania ścieków komunalnych w Gminie
Opis Działania	Modernizacja przestarzałych odcinków sieci wodociągowej, dostosowanie ujęć wody i stacji uzdatniania wody do nowych warunków związanych z suszą. Dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Budowa sieci wodociągowej na terenach nowoprojektowanych do zabudowy.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba kilometrów zmodernizowanych i wybudowanych odcinków sieci, liczba zmodernizowanych obiektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.2.2	Odbudowa naturalnej retencji
Opis Działania	Stworzenie planów i renaturyzacja cieków wodnych i odbudowy naturalnej retencji na terenie gminy Kruszyna
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów/oddanych obiektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, Wody Polskie
Działanie 2.2.3	Umożliwienie mieszkańcom utylizacji wyrobów zawierających azbest
Opis Działania	Stworzenie możliwości odbioru oraz utylizacji odpadów azbestowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba ton zutylizowanych wyrobów zawierających azbest
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna

Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Działanie 2.3.1	Rozwój infrastruktury ścieżek rowerowych
Opis Działania	Zaprojektowanie ścieżek i ich budowa, budowa stacji napraw rowerów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek i liczba stacji napraw
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących obiektów stanowiących miejsca spotkań mieszkańców (np. świetlic wiejskich, sal w strażnicach)
Opis Działania	Modernizacja istniejących świetlic (miejsc spotkań mieszkańców) w poszczególnych miejscowościach gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych
Opis Działania	Budowa, utrzymanie i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych, budowa siłowni zewnętrznych, zakup sprzętu, budowa boisk sportowych, skateparków
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wybudowanych obiektów/liczba utrzymywanych obiektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.3.4	Budowa, doposażenie i utrzymanie placów zabaw dla dzieci
Opis Działania	Budowa placów zabaw dla dzieci, wykonanie małej architektury, niwelacje terenu, zakup sprzętu, zagospodarowanie terenu
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne

Miernik oceny	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych, bibliotek
Opis Działania	Przygotowanie planów, modernizacja
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, szkoły z terenu Gminy Kruszyna
Działanie 2.4.2	Tworzenie i doposażenie sal komputerowych z dostępem do Internetu
Opis Działania	Stworzenie planów, pozyskanie środków finansowych, wyposażenie sal w komputery z dostępem do Internetu (w szkołach)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wartość pozyskanego sprzętu
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.4.3	Poprawa dostępności uczniów do innowacyjnych technologii
Opis Działania	Zakup oprogramowania i sprzętu informatycznego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba zakupionego sprzętu i oprogramowania
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, szkoły z terenu Gminy Kruszyna
Działanie 2.4.4	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej
Opis Działania	Budowa, rozbudowa, remonty budynków, sal gimnastycznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne

Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, szkoły z terenu Gminy Kruszyna
Działanie 2.4.5	Stworzenie warunków lokalowych do otwarcia żłobka
Opis Działania	Analiza możliwości finansowych i lokalowych, otwarcie placówki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.4.6	Stworzenie warunków lokalowych do otwarcia domu kultury
Opis Działania	Analiza możliwości finansowych i lokalowych, otwarcie placówki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 2.5.1	Rozwój gospodarki opartej na OZE i wspieranie inteligentnego zarządzania energią
Opis Działania	Opracowanie programów, planów np. przy budowie, modernizacji obiektów publicznych dotyczących zastosowania w nich nowoczesnych rozwiązań, rozpoznanie lokalnych możliwości, rozpoznanie możliwości finansowania, wspieranie działań edukacyjnych dotyczących OZE
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 2.5.2	Termomodernizacja budynków i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej

Opis Działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów i realizacja zadań
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie Gminy
Opis Działania	Wspieranie działań operatorów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba miejscowości z dostępem do szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna

Tabela 18 - Cel strategiczny 2

5.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW”

CEL STRATEGICZNY 3	POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, GOPS, Biblioteka
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, organizacjami, stowarzyszeniami zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu i promującymi gminę

Opis Działania	Ciągła współpraca jednostek podległych Urzędowi Gminy z klubami działającymi i mogącymi działać na terenie gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba organizacji promujących gminę
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy
Działanie 3.2.1	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej, informacji i promocji, oraz przeprowadzenie badań uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, Biblioteka
Działanie 3.2.2	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Kontynuacja wszelkich działań przypominających i utrwalających tradycje lokalne. Formy to np.: organizacja konkursów artystycznych o charakterze lokalnym, wspieranie tworzenia wystaw, zespołów kultywujących lokalną twórczość, zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację warsztatów artystycznych i rękodzielniczych, organizacja festynów, imprez okolicznościowych, koncertów, plenerów artystycznych, wystawy artystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, lokalne stowarzyszenia
Działanie 3.2.3	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Opis Działania	Wspieranie organizacji pozarządowych

Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba aktywnie działających organizacji
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego
Działanie 3.3.1	Dalsza modernizacja bazy lokalowej OSP, zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP oraz utrzymanie gotowości bojowej
Opis Działania	Przebudowy strażnic i świetlic, remonty strażnic, remont instalacji, zakup specjalistycznego sprzętu, szkolenia itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.4.1	Działania na rzecz osób starszych
Opis Działania	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia, zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne, wspieranie działalności Klubu Seniora
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń, projektów, spotkań
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych
Opis Działania	Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zapewnienie ludziom aktywnego spędzania czasu, prowadzenie terapii zajęciowych, uruchomienie idei wolontariatu wśród mieszkańców, zapewnienie konsultacji i porad
Potencjalne źródło	Środki własne, środki zewnętrzne

finansowania	
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z pomocy, liczba wolontariuszy
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, GOPS
Działanie 3.4.3	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychologicznych, wad postawy, wymowy, nowotworów (np. „białe niedziele”, wizyty mammobusów, działania profilaktyczne w szkołach itp.)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszyńcu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruszyńcu
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning)
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis Działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń, liczba programów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis Działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej
Termin realizacji	2021-2027

Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis Działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań dla e-administracji, e-uczenia się, e-kultury i e-zdrowia
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych
Opis Działania	Szkolenia, warsztaty, projekty, inicjatywy społeczne, działania medialne, zakup dodatkowych pojemników do sortowania odpadów
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców
Działanie 3.6.1	Szkolenia dla mieszkańców
Opis Działania	Szkolenia dla mieszkańców m. in. w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych szkoleń
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, podmioty zewnętrzne
Działanie 3.6.2	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców
Opis Działania	Wizyty studyjne w gminach partnerskich w celu zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji gospodarczej mieszkańców, szkolenia pracowników urzędu gminy
Potencjalne	Środki własne, środki zewnętrzne

źródło finansowania	
Miernik oceny	Liczba szkoleń, liczba przeszkolonych pracowników, liczba wizyt
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy
Opis Działania	- o Opis działania Organizacja kształcenia w zakresie zdobywania dodatkowych umiejętności - o Stymulacja inwestycji lokalnych kreujących nowe miejsca pracy, - o Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami - o Aktywizacja społeczno-zawodowa osób i rodzin dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, - o Polityka informacyjna w zakresie lokalnego rynku pracy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba podmiotów korzystających z kształcenia
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, GOPS
Program operacyjny 3.7	Wzmocnienie współpracy z mieszkańcami
Działanie 3.7.1	Wzmocnienie współpracy z mieszkańcami
Opis Działania	Tworzenie narzędzi i mechanizmów konsultacji społecznych, wzmocnienie komunikacji z mieszkańcami, wspieranie rozwoju wolontariatu, wspieranie organizacji pozarządowych, w szczególności w realizacji zadań własnych gminy, wspieranie rozwoju kapitału społecznego
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki zewnętrzne i prywatne
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych działań
Termin realizacji	2021-2027
Koordynator	Urząd Gminy Kruszyna, podmioty zewnętrzne

Tabela 19 - Cel strategiczny 3

W celu osiągnięcia wszystkich powyżej wymienionych celów istotne jest podniesienie zdolności inwestycyjnych Gminy poprzez właściwą optymalizację organizacyjno-finansową. Wszystkie zaprezentowane działania ułatwią realizację zrównoważonego rozwoju, a ich realizacja odbywać będzie się z uwzględnieniem sytuacji finansowej Gminy oraz Państwa. W praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnej WPF. To bowiem pozwoli na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

6 STRATEGIA GMINY KRUSZYNA A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna na tle innych dokumentów strategicznych wyższego szczebla (krajowych, wojewódzkich i powiatowych).

6.1 STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą.

Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami.

Wdrażanie celów Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna przyczynia się do realizacji Strategii „Europa 2020”.

6.2 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030 - TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” - jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju.

Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” - wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu Polska 2030 jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.

6.3 RAPORT POLSKA 2030 - WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- o Wzrost i konkurencyjność,
- o Sytuacja demograficzna,
- o Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- o Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- o Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- o Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,

- o Solidarność i spójność regionalna,
- o Poprawa spójności społecznej,
- o Sprawne państwo,
- o Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczej gminy.

6.4 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- o Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- o Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- o Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),
- o Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- o Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- o Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

6.5 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

KSRR 2030 jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. Strategia ta jest zbiorem wspólnych wartości, zasad współpracy

rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument określa systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalne. Odegra on w nadchodzących latach ważną rolę w procesie programowania środków publicznych, w tym funduszy UE.

- o KSSR 2030 r. kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, czyli zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich.
- o W strategii przewidziano skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Takie podejście przełoży się na lepsze dopasowanie narzędzi interwencji (np. programów) do możliwości i potencjałów rozwojowych poszczególnych obszarów kraju.
- o Jednym z celów KSRR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. Dlatego w dokumencie wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej).
- o Strategia wspiera konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W związku z tym wspierane będą lokalne przedsiębiorstwa.
- o W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej. Chodzi o umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki.
- o W dokumencie przewidziano zwiększenie roli i odpowiedzialności samorządów lokalnych jako podmiotów decydujących o polityce rozwoju w skali lokalnej. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi.

Ponadto KSRR 2030 prezentuje:

- o jak dostosować się do zmian, które dzieją się wokół nas, by Polska była świadomym, odnoszącym korzyści uczestnikiem procesu globalizacji
- o jak wykorzystać atuty regionu - w tym zasoby ludzkie i naturalne, zalety lokalizacyjne i instytucjonalne - do jego rozwoju
- o mechanizmy współpracy pomiędzy: rządem, samorządem regionalnym, lokalnym, które umożliwiają ukierunkowanie krajowych i regionalnych strumieni finansowych na realizację powstających oddolnie wizji i planów rozwoju

Koncepcje zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna są zbieżne z wyzwaniami określonymi w KSRR 2030.

6.6 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2020+

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego 2020+ jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa Śląskiego.

Istotnym uwarunkowaniem procesu tworzenia strategii, wpływającym na formułowanie celów i kierunków interwencji są również cele polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Po roku 2020 zakłada się większą koncentrację środków na innowacje, wsparcie małych przedsiębiorstw, technologie cyfrowe i modernizację przemysłu. Priorytetowe będzie również przechodzenie do niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym oraz walka ze zmianami klimatu.

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne. Układ celów Strategii Rozwoju Województwa wynika z potrzeb rozwojowych i modernizacyjnych regionu.

Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cele strategiczne wyznaczone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego 2020+.

6.7 ZINTEGROWANA STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia rozwoju stanowi podstawę do opracowywania szczegółowych projektów rozwojowych, a następnie aplikowania i uzyskiwania zewnętrznych środków finansowych przeznaczonych na ich realizację. Służy więc do koordynacji działań rozwojowych podejmowanych przez lokalne jednostki samorządu terytorialnego, w tym maksymalizacji efektów wynikających z wydatkowanych środków finansowych.

Cele Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna wpisują się w założenia określone w Strategii Rozwoju Powiatu Częstochowskiego:

- 1) Aktywizacja zawodowa mieszkańców, w tym osób bezrobotnych, uwzględniająca zmiany na rynku pracy.
- 2) Pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej.
- 3) Współpraca i wsparcie organizacji pozarządowych.
- 4) Wsparcie działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i nowoczesnego rolnictwa.
- 5) Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem w powiecie.
- 6) Wsparcie różnorodnych działań ekologicznych na terenie powiatu częstochowskiego.
- 7) Wspieranie modernizacji sieci przesyłowych, termomodernizacji budynków, melioracji i gospodarki odpadami na terenie powiatu częstochowskiego.
- 8) Promocja kultury, turystyki i walorów przyrodniczych powiatu.

Promocja regionu to szereg kompleksowo zaplanowanych i skoordynowanych działań, których cel nadrzędny stanowi podniesienie poziomu atrakcyjności gospodarczej, turystycznej i społeczno-kulturowej danego miejsca. Działania promocyjne na rzecz powiatu to niewątpliwie jeden z najbardziej efektywnych sposobów wspierania regionu w zakresie pobudzenia lub przywrócenia dynamicznego rozwoju gospodarczego, utworzenia lub wypromowania miejsc atrakcyjnych inwestycyjnie, stworzenia nowych miejsc pracy, a także wzbudzenia zainteresowania wśród turystów. Plan strategii promocyjnej stanowi źródło inspiracji oraz pomysłów, które mogą być realną szansą na wypromowanie powiatu. Strategia Promocji ukazuje metody i narzędzia promocji ze szczególnym uwzględnieniem promocji

w sferze turystycznej, gospodarczej i kulturalnej. Dokument zawiera skuteczne metody i narzędzia marketingu miejsca wraz z praktycznymi wskazówkami ich wykorzystania.

Cele określone w Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna wspierają realizację celów i zadań określonych w Strategii Powiatu Częstochowskiego.

6.8 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO 2014-2020 ORAZ NOWY PROGRAM REGIONALNY, KTÓRY BĘDZIE NOSIŁ NAZWĘ FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŚLĄSKIEGO 2021-2027

6.8.1 FUNDUSZE

Zgodnie z propozycją przedstawioną w projektach dokumentów na kolejną perspektywę finansową – polityka spójności na lata 2021-27 ma obejmować następujące fundusze:

- o Fundusz Spójności (FS),
- o Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR),
- o Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+),
- o Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

6.8.1.1 FUNDUSZ SPÓJNOŚCI (FS)

W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T). Służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju.

6.8.1.2 EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO (EFRR)

Służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej Unii Europejskiej. Ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

6.8.1.3 EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY+ (EFS+)

Ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki. EFS+ będzie obejmować obecnie rozproszone instrumenty:

- o EFS,
- o Inicjatywę na rzecz osób młodych (YEI),

- o Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD),
- o Europejski Program na rzecz Zatrudnienia i Innowacji Społecznych (EaSI).

6.8.1.4 FUNDUSZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI (FST)

Fundusz uzupełniający względem pozostałych funduszy polityki spójności. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Celem FST jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

6.8.2 SPÓJNOŚĆ STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA

Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna na lata 2021-2027 jest nie tylko dokumentem spójnym wewnętrznie ale również wskazuje wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu. Strategia dla gminy Kruszyna została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

7 WDRAŻANIE STRATEGII

7.1 METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że ewentualna aktualizacja Strategii jeden raz w okresie kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej gminy.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Gminy. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacji planów rozwojowych gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy gminy.

Cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd. Realizacja wybranych zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów.

Władze Gminy wypełniając Strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Gminy kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Gminy Kruszyna.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne cele opisane w Strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć z realizacji Strategii to decyzja władz gminy. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych gminy.

Urząd Gminy Kruszyna jako instytucja wdrażająca Strategię Rozwoju jest odpowiedzialny za:

- o zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- o zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Kruszyna została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w gminie.

7.2 MIERNIKI OCENY STRATEGII

W poniższej tabeli zaprezentowano mierniki oceny Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna.

Działanie	Miernik oceny	Jednostka	Źródło pozyskania informacji ¹	Częstotliwość pomiaru	Oczekiwania zmiana w 2027 r.
Cel strategiczny 1: ROZWÓJ GOSPODARCZY					
1.1.1	Wielkość powierzchni objęta planem	km ² /ha	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.1.1	Liczba pozyskanych inwestorów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba rozpoczętych inwestycji	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.1.3	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.1.4	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.2.1	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba spotkań/wyjazdów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.2.2	Liczba wytworzonych produktów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.2.3	Liczba kilometrów zmodernizowanych dróg lub wartość inwestycji	km/zł	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.2.4	Liczba jarmarków, dożynek etc.	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.2.5	Liczba programów, szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.3.1	Liczba wdrożonych programów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba lokalnych aktów prawnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.3.2	Liczba zorganizowanych szkoleń	szt.	UG, LGD	1 raz/2 lata	wzrost
1.3.3	Liczba spotkań	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.3.4	Liczba beneficjentów	szt.	GOPS	1 raz/2 lata	wzrost

¹ UG - Urząd Gminy Kruszyna, GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszynie, SP - Starostwo Powiatowe w Częstochowie, S - szkoły z terenu Gminy Kruszyna, GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kruszynie

1.4.1	Liczba nowych szlaków, atrakcji	szt.	UG, LGD, SP	1 raz/2 lata	wzrost
1.4.2	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników urzędu gminy	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.4.3	Liczba akcji promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
1.4.4	Liczba działań promocyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
Cel strategiczny 2: BUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ					
2.1.1	Liczba kilometrów wybudowanych i zmodernizowanych dróg	km	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.1.2	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników	km	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.1.3	Ilość kilometrów oświetlonych dróg	km	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba punktów świetlnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.1.4	Liczba zrealizowanych projektów	szt.	UG, SP	1 raz/2 lata	wzrost
2.1.5	Liczba działań	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.2.1	Liczba kilometrów zmodernizowanych i wybudowanych odcinków sieci	km	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba zmodernizowanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.2.2	Liczba zrealizowanych projektów/oddanych obiektów	szt.	UG, SW	1 raz/2 lata	wzrost
2.2.3	Liczba ton zużytych wyrobów zawierających azbest	t	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.3.1	Liczba kilometrów wybudowanych ścieżek	km	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba stacji napraw	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.3.2	Liczba zmodernizowanych placówek	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.3.3	Liczba wybudowanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba utrzymywanych obiektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.3.4	Liczba wybudowanych i zmodernizowanych placów zabaw	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.4.1	Liczba zmodernizowanych placówek	szt.	UG, S	1 raz/2 lata	wzrost

2.4.2	Wartość pozyskanego sprzętu	zł	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.4.3	Liczba zakupionego sprzętu i oprogramowania	szt.	UG, S	1 raz/2 lata	wzrost
2.4.4	Wielkość nakładów	zł	UG, S	1 raz/2 lata	wzrost
2.4.5	Wielkość nakładów	zł	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.5.1	Liczba zrealizowanych projektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.5.2	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
2.6.1	Liczba miejscowości z dostępem do szerokopasmowego Internetu	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
Cel strategiczny 3: POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW					
3.1.1	Liczba uczestników	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.1.2	Liczba organizacji promujących gminę	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.2.1	Liczba wydarzeń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.2.2	Liczba wydarzeń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.2.3	Liczba aktywnie działających organizacji	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.3.1	Wielkość nakładów	zł	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.4.1	Liczba wydarzeń, projektów, spotkań	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.4.2	Liczba osób korzystających z pomocy	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba wolontariuszy	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.4.3	Liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych	szt.	UG, GOPS, GKRPA	1 raz/2 lata	wzrost
3.5.1	Liczba osób korzystających ze szkoleń	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba programów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.5.2	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.5.3	Liczba prowadzonych projektów	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.5.4	Liczba podjętych kampanii informacyjnych	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.6.1	Liczba przeprowadzonych szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.6.2	Liczba szkoleń	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
	Liczba przeszkolonych pracowników	osoba	UG	1 raz/2 lata	wzrost

	Liczba wizyt	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost
3.6.3	Liczba podmiotów korzystających z kształcenia	szt.	UG, GOPS	1 raz/2 lata	wzrost
3.7.1	Liczba przeprowadzonych działań	szt.	UG	1 raz/2 lata	wzrost

Tabela 20 - Mierniki oceny strategii

7.3 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania Strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem gminy gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład Rady Gminy będącej szeroką reprezentacją mieszkańców gminy sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz gminy. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włączanie się bezpośrednie jak i poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy.

Gmina inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

7.4 PUBLIC RELATIONS STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA

Istotną uwagę władze gminy będą przykładac do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii Rozwoju. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych pośród przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- o serwisy internetowe - będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,
- o współpracę z mediami - działania wykorzystujące współpracę z lokalną prasą – redakcja Głosu Gminy,

- o dokumentów związanych, bezpośrednie działania informacyjno-promocyjne Wójta Gminy.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców gminy, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna odbywać się będzie w sposób pośredni - medialny, jak i bezpośredni - interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

8 ZAŁĄCZNIKI

8.1 WZÓR ANKIETY

ANKIETA

na potrzeby sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Kruszyna na lata 2021-2027

Szanowni Państwo, dla Gminy Kruszyna zostanie opracowana Strategia Rozwoju na lata 2021-2027. Jeśli chcą Państwo mieć wpływ na działania rozwojowe naszej Gminy to prosimy o wypełnienie niniejszej ankiety.

Prosimy o odpowiedzieć na kilka pytań określających satysfakcję z życia na terenie Gminy Kruszyna w podstawowych obszarach działań.

Ankietę należy wypełnić w terminie od 5 do 20 lipca 2021 roku.

Dziękujemy!

1) JAK OCENIA PAN/PANI WARUNKI ŻYCIA NA TERENIE GMINY KRUSZYNA BIORĄC POD

UWAGĘ:

KOMUNIKACJĘ I DOSTĘP DO MEDIÓW					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość dróg, ulic					
stan i dostępność chodników					
dostęp do ścieżek rowerowych					
dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, pkp)					
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)					
dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)					

KOMUNIKACJĘ I DOSTĘP DO MEDIÓW					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostęp do nowoczesnych technologii (internet)					

EDUKACJĘ, STRUKTURĘ ORGANIZACYJNĄ PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, KULTURĘ					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość kształcenia w szkołach					
dostępność przedszkoli					
dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)					
dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży (np. nauka języków, kółka zainteresowań, zajęcia artystyczne i sportowe)					
oferta kulturalna					

SPORT, ZDROWIE					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
dostępność lekarza rodzinnego					

SPORT, ZDROWIE					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej					
dostępność placu zabaw					
stan i wyposażenie placów zabaw					
poczucie bezpieczeństwa					
dostępność miejsc sportu i rekreacji					

ŚRODOWISKO I WYGLĄD GMINY KRUSZYNA					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
stan środowiska przyrodniczego					
stan oświetlenia ulicznego					
stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych					
estetykę miejscowości					
atrakcyjność turystyczną Gminy Kruszyna					
czystość i porządek na terenie Gminy Kruszyna					

OCHRONA ŚRODOWISKA					
	bardzo dobre	raczej dobre	raczej złe	bardzo złe	trudno powiedzieć
narażenie na zanieczyszczenia powietrza					
narażenie na hałas					

2) JAKIE SĄ WEDŁUG PANI/PANA NAJWIĘKSZE PROBLEMY GMINY KRUSZYNA, A GDZIE WIDAĆ PERSPEKTYWY ROZWOJU:

MOCNE I SŁABE STRONY					
	zdecydowa nie silna strona	silna strona	czynnik obojętny	słaba strona	zdecydowa nie słaba strona
dostępność komunikacyjna					
infrastruktura komunalna (wodociągi)					
infrastruktura komunalna (kanalizacja)					
dostęp do nowoczesnych technologii i internetu					
rynek pracy					
oferta edukacyjna					
oferta sportowo-rekreacyjna					
oferta turystyczna					
kultywowanie tradycji i zwyczajów					

MOCNE I SŁABE STRONY					
	zdecydowa nie silna strona	silna strona	czynnik obojętny	słaba strona	zdecydowa nie słaba strona
przedsiębiorczość mieszkańców					
aktywność związków, stowarzyszeń itp.					
walory przyrodnicze					
walory historyczne i zabytkowe					

3) OCENA NAJWAŻNIEJSZYCH POTRZEB:

W CO NALEŻY INWESTOWAĆ NA TERENIE GMINY KRUSZYNA?	
rozbudowa dróg, ulic i parkingów	
rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	
rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	
rozbudowa sieci gazowej	
rozbudowa i modernizacja sieci energetycznej	
inwestycje w odnawialne źródła energii	
inwestycje w oświatę i edukację	
poprawa dostępności przedszkoli	
budowa żłobków	
aktywizacja osób starszych i opieka nad nimi	
poprawa warunków dla inwestorów	
wsparcie dla osób najbiedniejszych	
dofinansowanie opieki zdrowotnej i badań profilaktycznych	
rozwój terenów sportowych rekreacyjnych	
promocja i rozwój turystyki	
organizacja imprez sportowych, inwestycje w sport	
promocja i inwestycje w kulturę	

W CO NALEŻY INWESTOWAĆ NA TERENIE GMINY KRUSZYNA?

inne:

4) POMYSŁY, UWAGI, WNIOSKI

JEŚLI MAJĄ PAŃSTWO WŁASNE POMYSŁY, UWAGI I WNIOSKI JAKIE NALEŻY WYKORZYSTAĆ PRZY OPRACOWANIU STRATEGII ROZWOJU GMINY KRUSZYNA NA LATA 2021-2027, TO PROSIMY JE WSKAZAĆ PONIŻEJ?

5) METRYCZKA

W JAKIM PRZEDZIALE WIEKOWYM SIĘ PAN/PANI ZNAJDUJE?	
do 24 lat	
25-35 lat	
36-50 lat	
51-70 lat	
powyżej 70 roku życia	

PŁEĆ	
kobieta	
mężczyzna	

SOŁECTWO	
Baby	
Bogusławice	
Jacków	
Kruszyna	

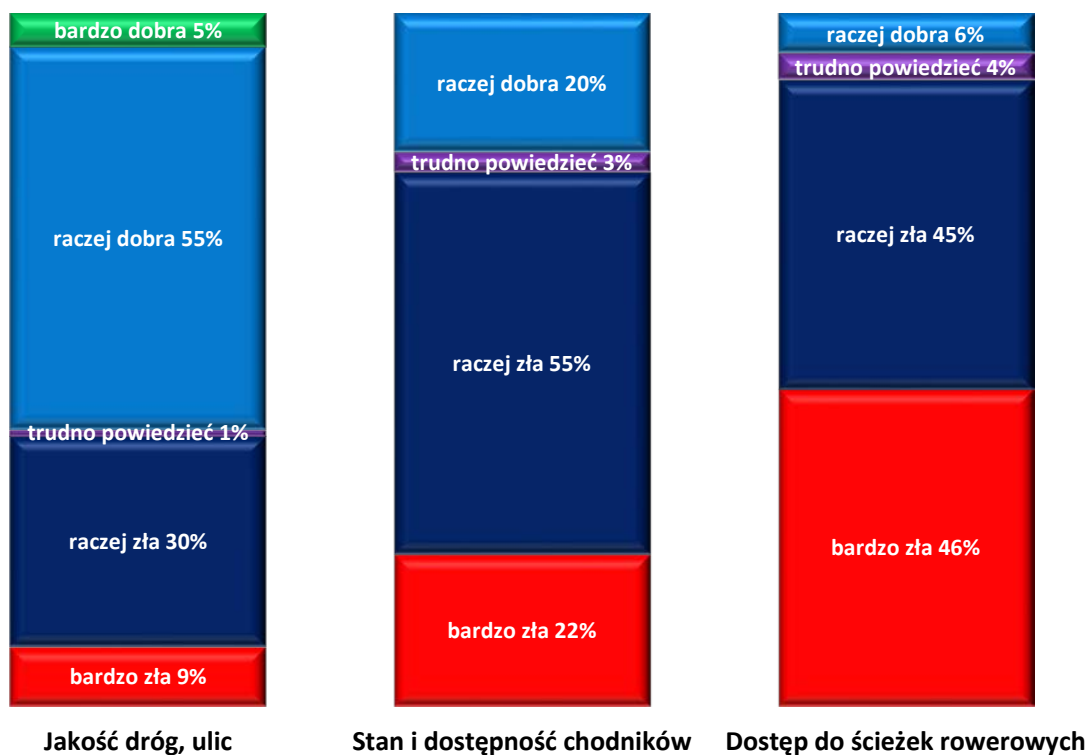

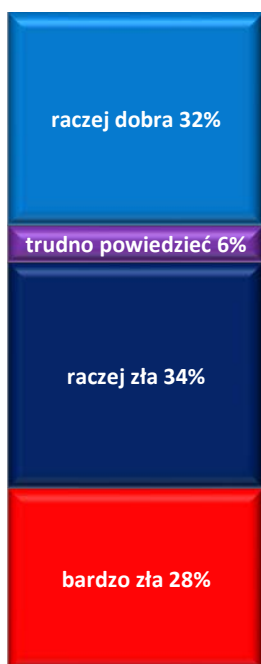
SOŁECTWO	
Lgota Mała	
Łęg i Kijów	
Pieńki Szczepockie	
Teklinów	
Widzów	
Widzówek	
Wikłów	

8.2 WYNIKI ANKIETY

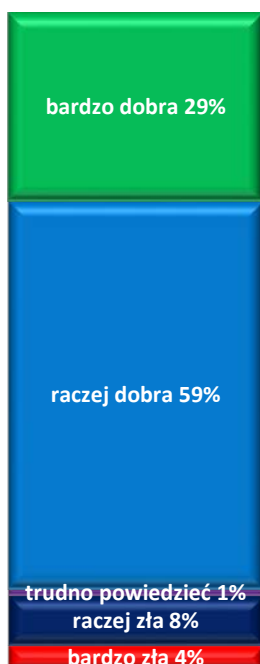
8.2.1 JAK OCENIA PAN/PANI WARUNKI ŻYCIA NA TERENIE GMINY KRUSZYNA BIORĄC POD UWAGĘ:

- ☐ komunikację i dostęp do mediów
- ☐ edukację, strukturę organizacyjną placówek oświatowych i kulturę
- ☐ sport i zdrowie
- ☐ środowisko i wygląd gminy Kruszyna
- ☐ ochronę środowiska

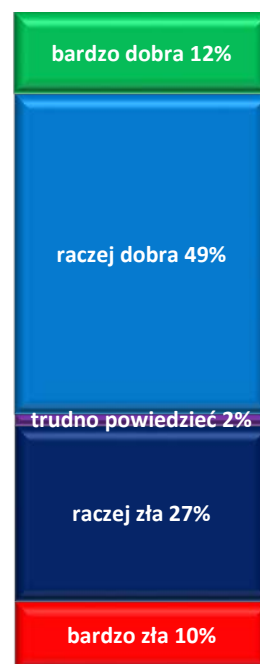

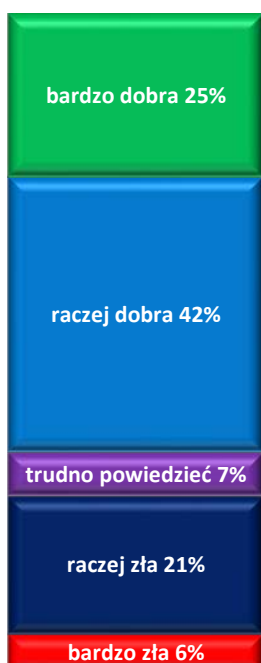
Dostęp do komunikacji zbiorowej (pks, pkp)

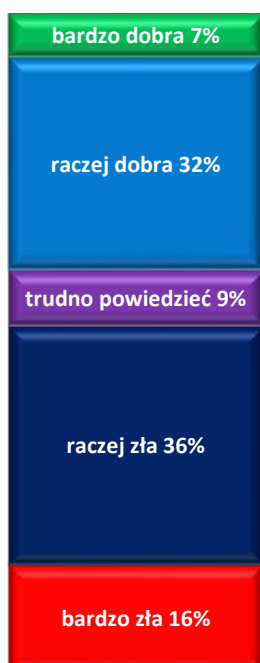
dostęp do infrastruktury technicznej (wodociągi)

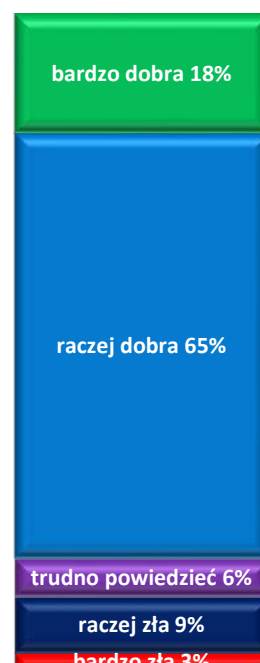
Dostęp do infrastruktury technicznej (kanalizacja)

Dostęp do nowoczesnych technologii (internet)

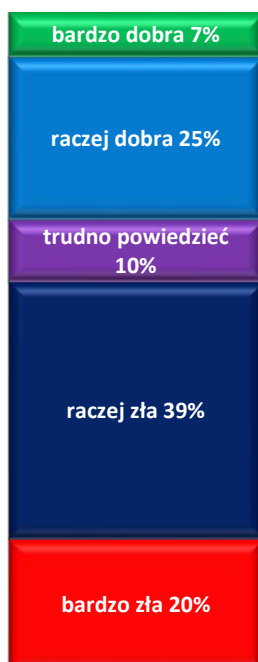
Jakość kształcenia w szkołach

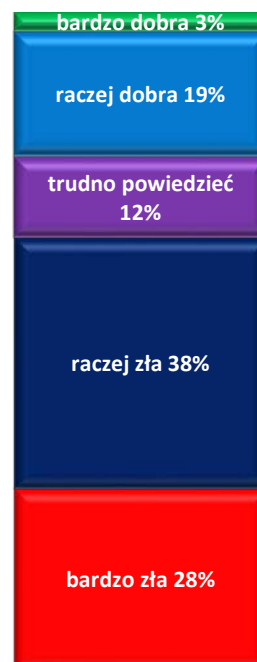
Dostępność przedszkoli

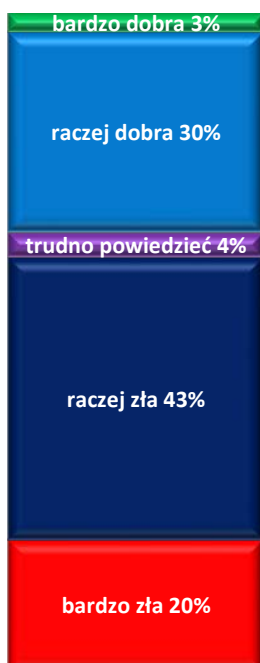
Dostęp do oferty edukacyjnej dla dorosłych (kursy, szkolenia)

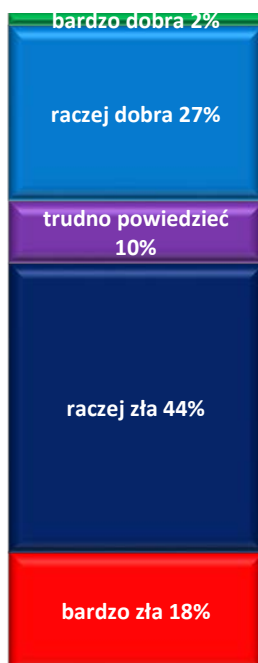
Dostęp do zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży

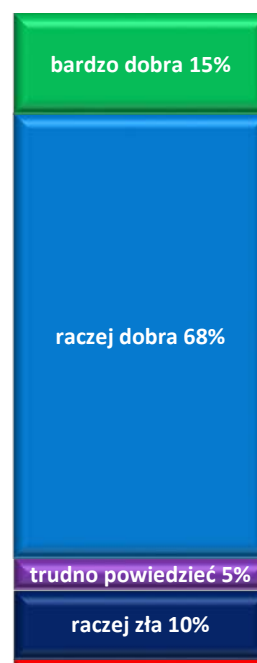
Oferta kulturalna

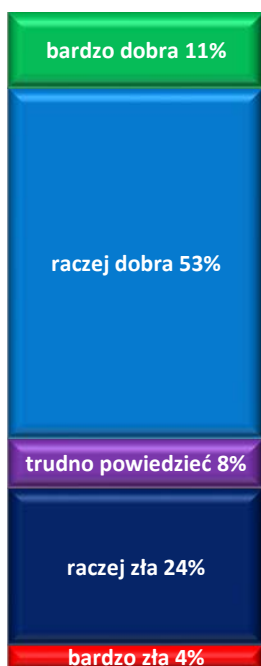
Dostępność lekarza rodzinnego

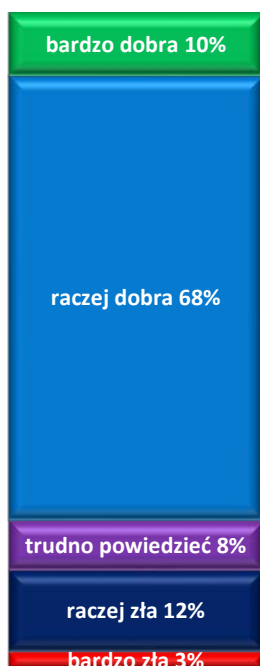
Jakość świadczonych usług opieki zdrowotnej

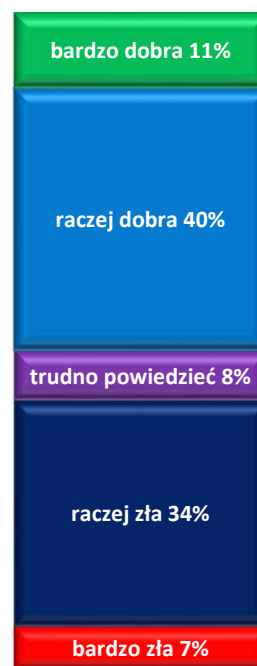
Dostępność placu zabaw

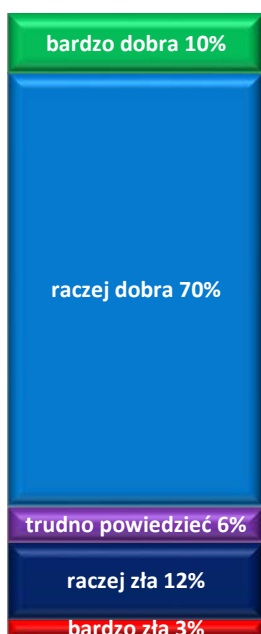
Stan i wyposażenie placów zabaw

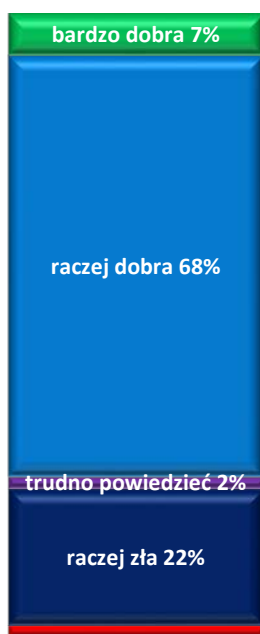
Poczucie bezpieczeństwa

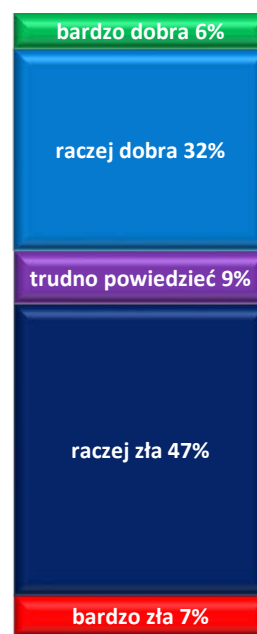
Dostępność miejsc sportu i rekreacji

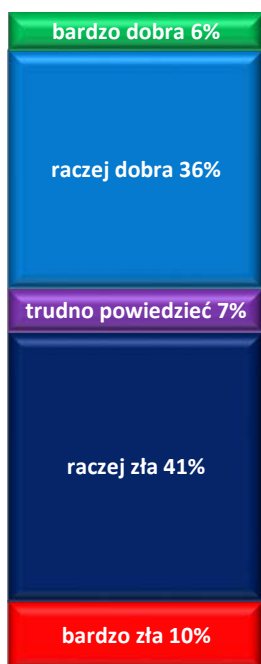
Stan środowiska przyrodniczego

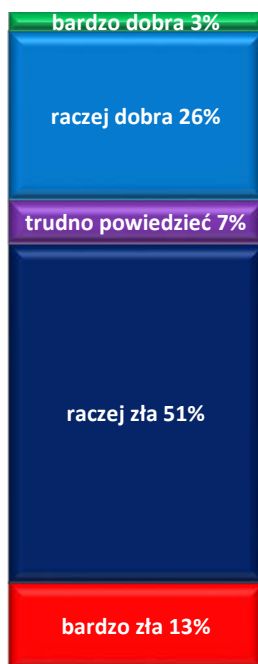
Stan oświetlenia ulicznego

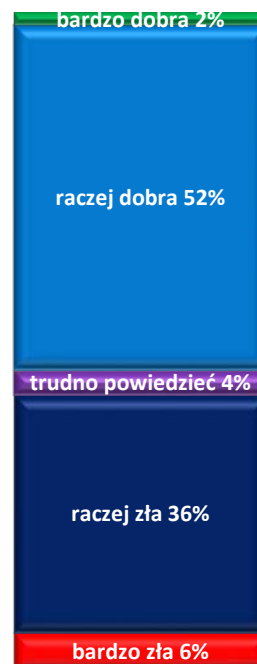
Stan i jakość terenów rekreacyjnych, miejsc spacerowych

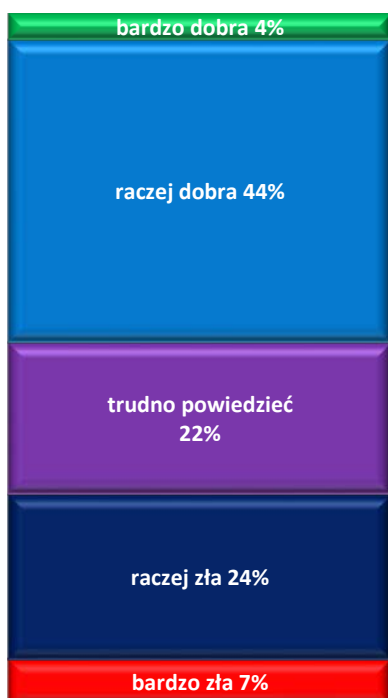
Estetykę miejscowości

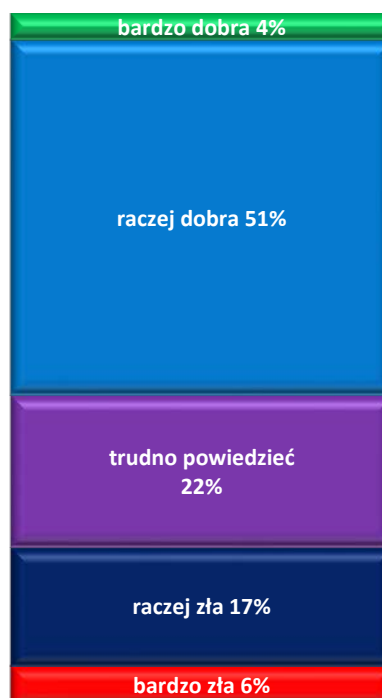
Atrakcyjność turystyczną Gminy Kruszyna

Czystość i porządek na terenie Gminy Kruszyna

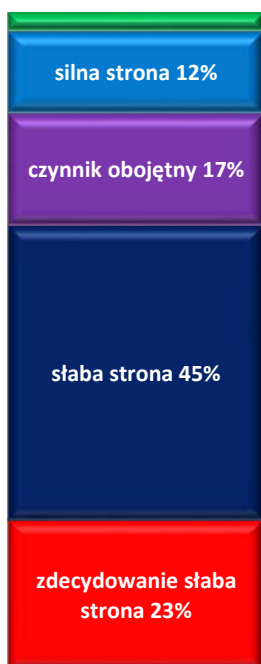
Narażenie na zanieczyszczenia powietrza

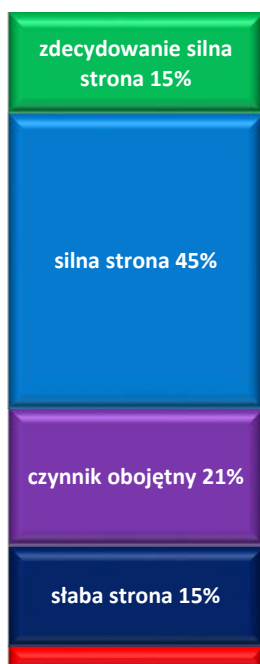
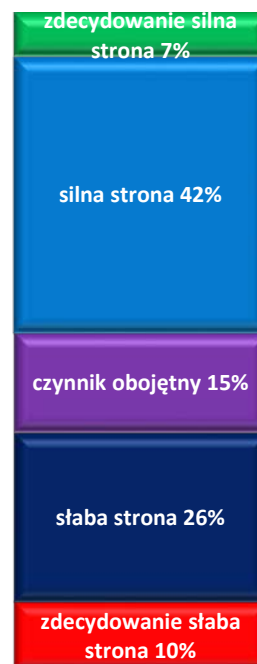
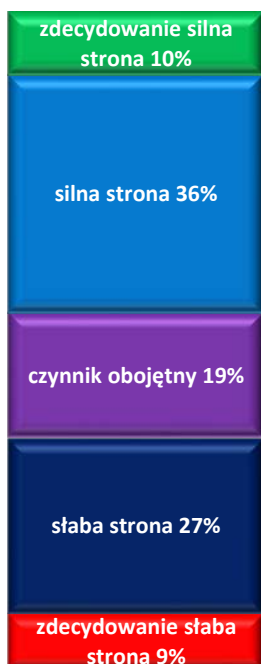
Narażenie na hałas

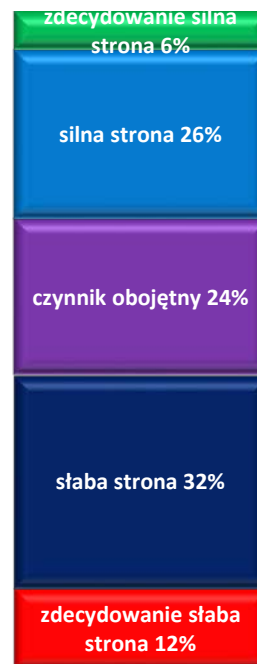
8.2.2 JAKIE SĄ WEDŁUG PANI/PANA NAJWIĘKSZE PROBLEMY GMINY KRUSZYNA, A GDZIE WIDAĆ PERSPEKTYWY ROZWOJU - MOCNE I SŁABE STRONY

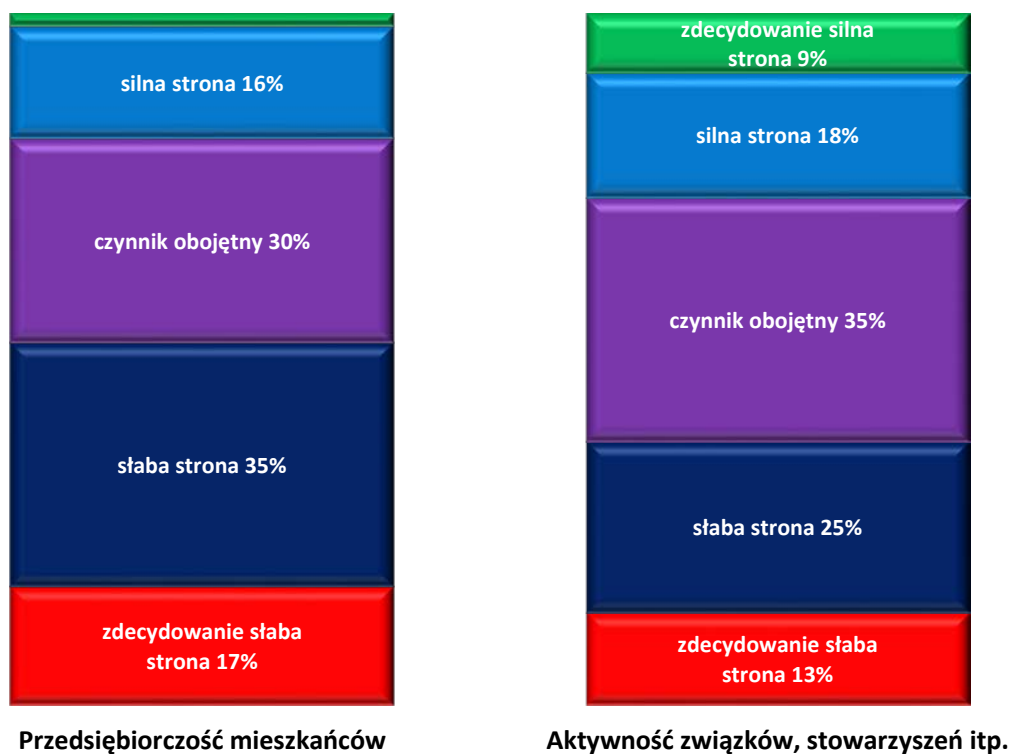
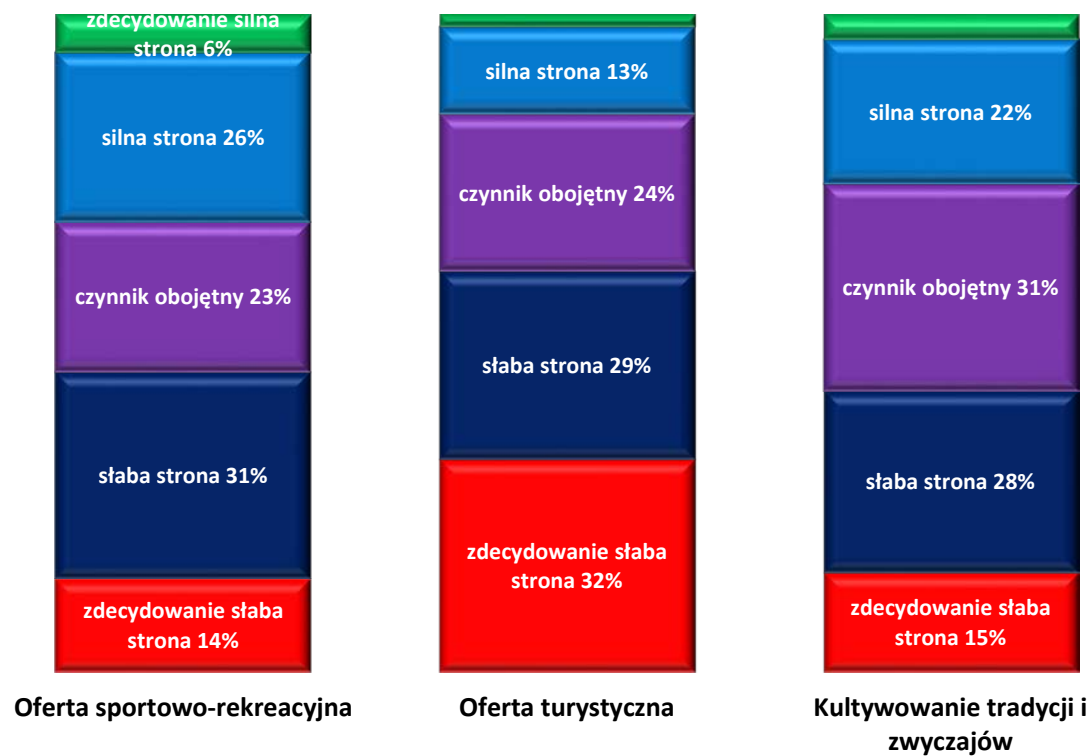
Dostępność komunikacyjna

Infrastruktura komunalna
(wodociąg)Infrastruktura komunalna
(kanalizacja)Dostęp do nowoczesnych
technologii i internetu

Rynek pracy

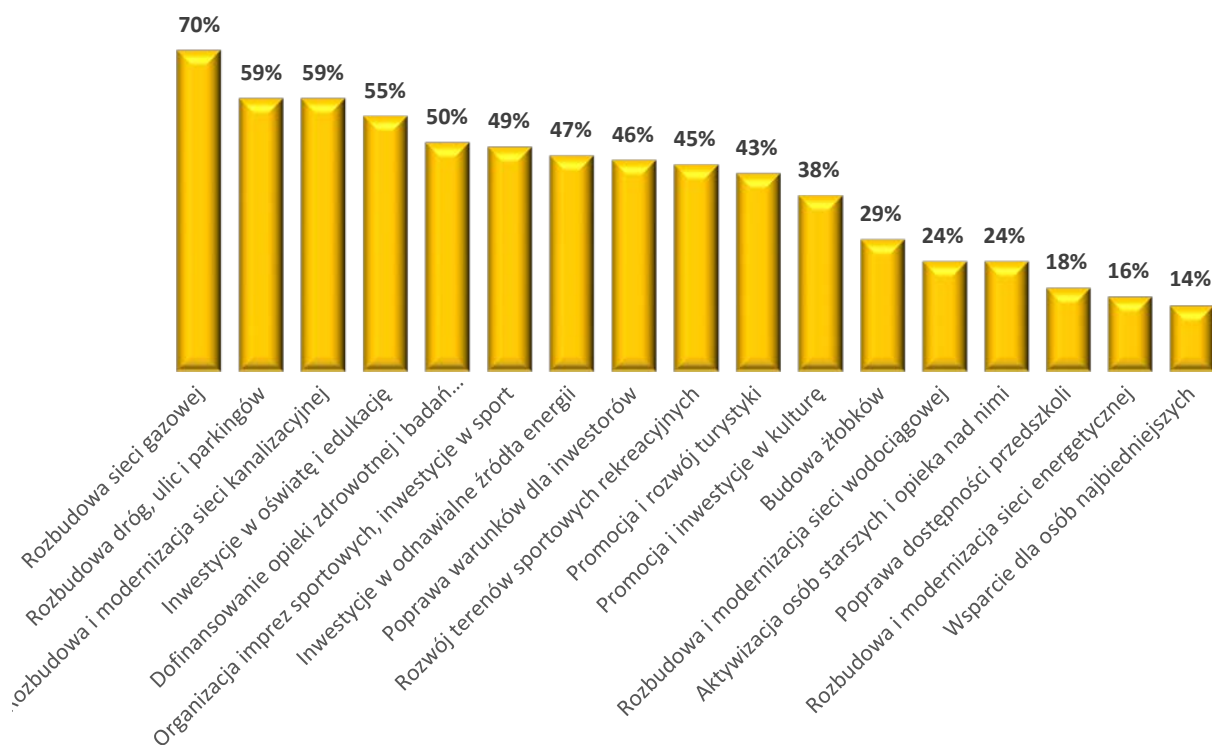

Oferta edukacyjna

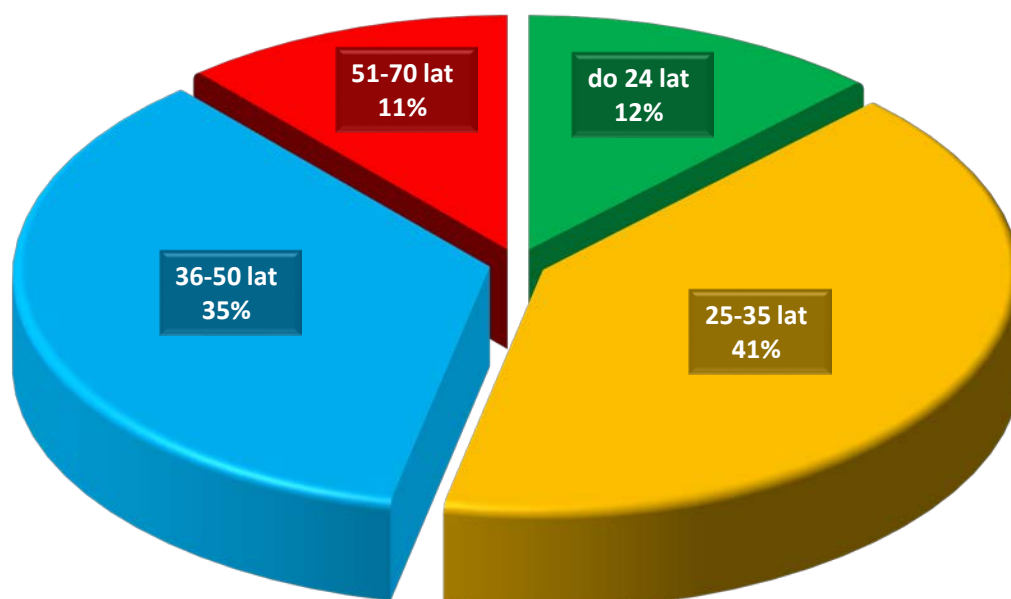

8.2.3 OCENA NAJWAŻNIEJSZYCH POTRZEB - W CO NALEŻY INWESTOWAĆ NA TERENIE GMINY KRUSZYNA?

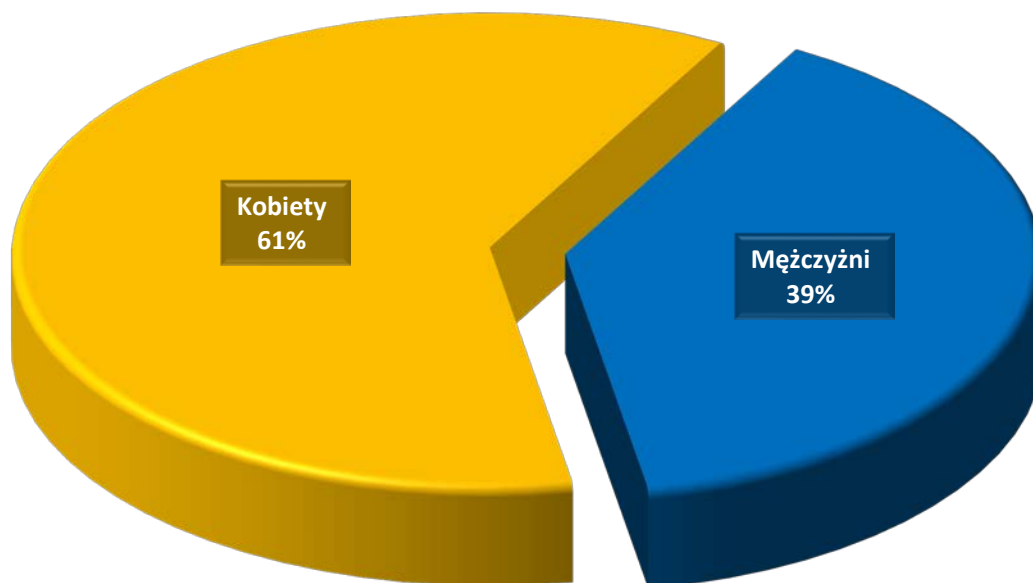
8.2.4 METRYCZKA

8.2.4.1 W JAKIM PRZEDZIALE WIEKOWYM SIĘ PAN/PANI ZNAJDUJE?

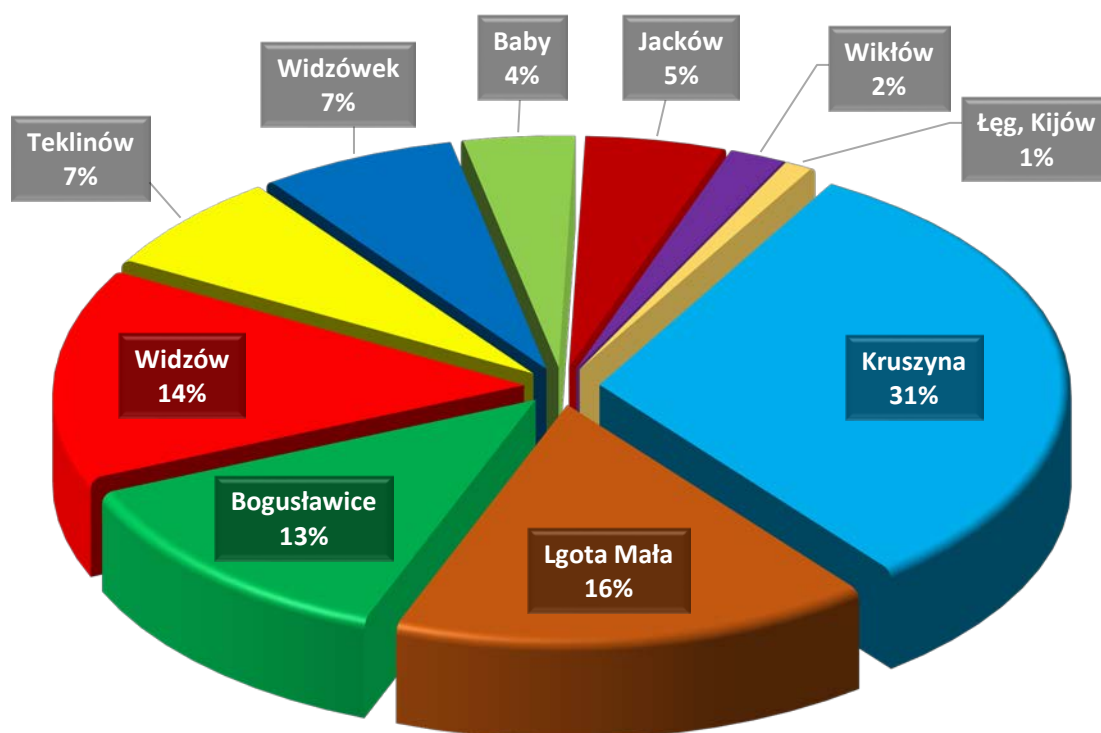

8.2.4.2 PŁEĆ RESPONDENTA

8.2.4.3 SOŁECTWO ZAMIESZKANIA RESPONDENTA

8.3 PROTOKÓŁ Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

9 SPIS TABEL, RYSUNKÓW I WYKRESÓW

TABELA 1 - SIEĆ OSADNICZA GMINY KRUSZYNA (STAN NA 2021 R.)	10
TABELA 2 - STRUKTURA GRUNTÓW NA OBSZARZE GMINY KRUSZYNA W HA	13
TABELA 3 - MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W GMINIE KRUSZYNA W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM	23
TABELA 4 - LICZBA BEZROBOTNYCH W GMINIE KRUSZYNA W LATACH 2017-2020	25
TABELA 5 - LOKALE MIESZKALNE WCHODZĄCE W SKŁAD MIESZKANIOWEGO ZASOBU GMINY KRUSZYNA. DANE ZA ROK 2020.	27
TABELA 6 - LOKALE UŻYTKOWE WCHODZĄCE W SKŁAD ZASOBU GMINY KRUSZYNA. DANE ZA ROK 2020.	28
TABELA 7 - STRUKTURA GOSPODARSTW ROLNYCH NA TERENIE GMINY KRUSZYNA. DANE ZA ROK 2020.	28
TABELA 8 - BENEFICJENCI DOPŁAT ROLNICZYCH Z TERENU GMINY KRUSZYNA. DANE ZA ROK 2020	30
TABELA 9 - WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH PRZEBIEGAJĄCYCH PRZECZ TEREN GMINY KRUSZYNA	31
TABELA 10 - ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH ODEBRANYCH W 2020 ROKU	36
TABELA 11 - SIEĆ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI NA TERENIE GMINY KRUSZYNA W ROKU SZKOLNYM 2020/2021	39
TABELA 12 - LICZBA UCZNIÓW W POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTKACH OŚWIATOWYCH GMINY KRUSZYNA W LATACH 2018 - 2021	41
TABELA 13 - KSIĘGOZBIÓR GBP I JEJ FILII. DANE ZA ROK 2020	43
TABELA 14 - ZADANIA REALIZOWANE PRZECZ GOPS W OPARCIU O USTAWĘ O POMOCY SPOŁECZNEJ W 2020 ROKU	47
TABELA 15 - ZADANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY REALIZOWANE PRZECZ GOPS W 2020 ROKU	47
TABELA 16 - ANALIZA SWOT GMINY KRUSZYNA	59
TABELA 18 - CEL STRATEGICZNY 1	67
TABELA 18 - CEL STRATEGICZNY 2	73
TABELA 19 - CEL STRATEGICZNY 3	78
TABELA 20 - MIERNIKI OCENY STRATEGII	91
 RYSUNEK 1 - GMINA KRUSZYNA NA MAPIE POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO	9
RYSUNEK 2 - MAPA GMINY KRUSZYNA	10
RYSUNEK 3 - PAŁAC WZNIESIONY PRZECZ KACPRA DENHOFFA W KRUSZYNI	16
RYSUNEK 4 - MŁYN DREWNIANY W ŁĘGU	17
RYSUNEK 5 - KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W KRUSZYNI	17
RYSUNEK 6 - KOŚCIÓŁ PARAFIALNY W WIDZOWIE	18
RYSUNEK 7 - POZOSTAŁOŚCI ZESPOŁU DWORSKIEGO W WIKŁOWIE	18
RYSUNEK 8 - KAPLICZKA W LGOCIE MAŁEJ	19
RYSUNEK 9 - ZESPÓŁ FOLWARCZNY W WIDZOWIE	19
RYSUNEK 10 - BUDYNEK URZĘDU GMINY KRUSZYNA	20

WYKRES 1 - STRUKTURA GRUNTÓW NA OBSZARZE GMINY KRUSZYNA W UJĘCIU PROCENTOWYM.....	13
WYKRES 2 - LICZBA KOBIET I MĘŻCZYZN W GMINIE KRUSZYNA W LATACH 2016-2020	20
WYKRES 3 - PROCENTOWY UDZIAŁ KOBIET I MĘŻCZYZN W POPULACJI GMINY KRUSZYNA W LATACH 2016-2020	21
WYKRES 4 - PRZYROST NATURALNY W GMINIE KRUSZYNA W LATACH 2016-2020.....	21
WYKRES 5 - SALDO MIGRACJI W GMINIE KRUSZYNA W LATACH 2016-2020	22
WYKRES 6 - OSOBY W WIEKU PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W GMINIE KRUSZYNA W LATACH 2016-2020.....	23
WYKRES 7 - MIESZKAŃCY GMINY KRUSZYNA W PODZIALE NA GRUPY WIEKOWE I PŁEĆ. DANE ZA ROK 2020....	24
WYKRES 8 – MASA ZEBRANYCH ODPADÓW ZMIESZANYCH Z TERENU GMINY ORAZ W PRZELICZENIU NA JEDNEGO MIESZKAŃCA W LATACH 2017 – 2020	35
WYKRES 9 – STRUKTURA ODEBRANYCH W 2020 ROKU ODPADÓW KOMUNALNYCH	36
WYKRES 10 – LICZBA UCZNIÓW Z TERENU GMINY KRUSZYNA W PODZIALE NA PRZEDSZKOLA I SZKOŁY PODSTAWOWE W LATACH 2018-2021.....	42
WYKRES 11 - INTERWENCJE JEDNOSTEK OSP GMINY KRUSZYNA W 2020 ROKU	50
WYKRES 12 - ZESTAWIENIE WYJAZDÓW JEDNOSTEK OSP GMINY KRUSZYNA W 2020 ROKU	50
WYKRES 13 - ŹRÓDŁA DOCHODÓW GMINY KRUSZYNA W 2020 ROKU	52
WYKRES 14 - WYDATKI GMINY KRUSZYNA W 2020 ROKU.....	53